

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΤΟΣ ΙΣΩΝ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ (2007)

**ΠΡΟΣΥΝΕΔΡΙΟ ΚΕΚ – ΙΝΕ/ΓΣΕΕ
ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ
ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ
23-25 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2007**

(Τόπος: ΑΘΗΝΑ, Πολυχώρος ΑΘΗΝΑΪΣ)

WORKSHOP 6

Θέμα: «Διακρίσεις – Ξενοφοβία – Ρατσισμός»

ΣΑΒΒΑΤΟ, 24 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2007 –ΩΡΑ: 17:30´

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: ΑΝΟΥΑΡ ΙΚΜΠΑΛ

Συμμετέχοντες: Άσπα Παπαντωνάκη, Νάσος Θεοδορίδης, Ανουάρ Ικμπάλ, Προφύρη Ιωάννη, Γεωργιάδη Πένυ, Λιλιάννα Σαλιέι. Άντλα Σασάτη.

ΑΝΟΥΑΡ ΙΚΜΠΑΛ: Καλησπέρα σε όλους, ξέρετε, σήμερα είναι πολύ σημαντική μέρα, για να καταγραφούν κάποιες θέσεις στο Φόρουμ Μεταναστών. Δεν υπάρχει μεγάλη εκπροσώπηση εδώ, αλλά υπάρχουν μέσα στο Φόρουμ, το θέμα είναι ότι κάποια προβλήματα προκύψανε, γι' αυτό δεν ήρθαν τρεις εκπρόσωποι των κοινοτήτων. Στα θέματα αυτά, ξέρουμε εμείς εδώ και χρόνια, και θέλω να δώσω το λόγο στον κ. Νάσο Θεοδορίδη, από την ΑΝΤΙΓΟΝΗ, που μας βοηθάει για τα θέματα και θα μας πει αναλυτικά τι γίνεται στην Ελλάδα, με το νόμο 3304 που αφορά το ρατσισμό, ξενοφοβία και διακρίσεις και τι οδηγίες υπάρχουν από την Ευρώπη, οι δύο Οδηγίες 2078 και 2043 και θα μας πει σε τι βαθμούς θέλει κάποιες αλλαγές, θα μας δώσει κάποιες ιδέες πάνω σ' αυτό το θέμα, ήδη έχουν κάνει κάποιες προτάσεις.

Ν.ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ: Νάσος Θεοδωρίδης από το Κέντρο ANTIΓΟΝΗ. Αν κατάλαβα καλά, η εισήγηση αυτή είναι ενιαία, δηλαδή θα πούμε δυο λόγια ίσως για τη νομοθεσία και ταυτόχρονα θα περάσουμε στις προτάσεις, ή πρώτα θα πούμε γενικά πράγματα για τη νομοθεσία και στη συνέχεια. Εγώ είμαι έτοιμος να πω πολύ συγκεκριμένες και επεξεργασμένες προτάσεις. Απλά ρωτάω αν στην αρχή θα κάνουμε μία γενική πληροφόρηση και μία γενική συζήτηση και θα περάσουμε σε δεύτερη φάση στις συγκεκριμένες προτάσεις. Να μη τα συμπεριλάβω τώρα όλα στην ομιλία μου. Να κάνουμε πρώτα ένα γενικό πλαίσιο και στη συνέχεια να μπούμε στην καρδιά της συζήτησης, που νομίζω ότι αυτό είναι και το νόημα όλου του συνεδρίου, το να βγουν από τα workshops σε κάθε θέμα συγκεκριμένες προτάσεις.

Να πούμε λοιπόν γενικά, αν και οι περισσότεροι που παρευρίσκονται εδώ, γνωρίζουν καλά τα θέματα του ρατσισμού, των μεταναστών και των διακρίσεων, αλλά είναι χρήσιμο και για σας που έρχεστε από την επαρχία, και το πρόβλημα ακριβώς θα το πούμε παρακάτω, είναι ότι δεν έχει μάθει ο κόσμος, ο μεταναστευτικός πληθυσμός, ότι υπάρχει αυτή η νομοθεσία για να την αξιοποιήσει. Ένα βασικό πρόβλημα δηλαδή, είναι ότι δεν γνωρίζουν τα δικαιώματά τους, αυτοί για τους οποίους ο νόμος μιλάει για δικαιώματα.

Πριν από 7 χρόνια, το 2000, στην Ε.Ε. ύστερα από τα γεγονότα της εκλογής του ακροδεξιού Χάιντερ στην Αυστρία και αφού η Κομισιόν στην αρχή προσπάθησε με κάποια διπλωματικά μέτρα να απομονώσει την Αυστρία, το οποίο δεν μπόρεσε να συνεχιστεί για πολλούς λόγους στη συνέχεια, αποφασίστηκε να ληφθεί σε επίπεδο κοινής ευρωπαϊκής νομοθεσίας, μία πρωτοβουλία για να υπάρξουν νομοθετικά κείμενα που θα περιορίζουν το φαινόμενο του ρατσισμού και της ξενοφοβίας κατά τέτοιο τρόπο, ώστε μετά αυτό να μην εκδηλώνεται και να μην αποτυπώνεται πολιτικά, με την εκλογή

ηγετών και κυβερνήσεων, σε μία κατεύθυνση αντίθετη προς την κατοχύρωση των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Αυτή δηλαδή ήταν η φιλοσοφία της Ε.Ε., όταν σκέφτηκε να φτιάξει αυτές τις οδηγίες.

Την εποχή εκείνη, στο πόστο το συγκεκριμένο, της απασχόλησης, ήταν η Άννα Διαμαντοπούλου, γνωστή πολιτικός στην Ελλάδα, η οποία τότε ήταν Επίτροπος στα θέματα απασχόλησης και είχε υπό την ευθύνη της την προετοιμασία των κειμένων αυτών των δύο οδηγιών. Βέβαια, για να είμαστε δίκαιοι και να λέμε και την άλλη πλευρά, η φιλοσοφία των οδηγιών είναι τέτοια, που επιθυμεί κατά κάποιο τρόπο και την ενσωμάτωση των μεταναστών στην αγορά εργασίας, με έναν τρόπο που να μη δημιουργεί κραδασμούς και ταυτόχρονα να παρέχει τα απαιτούμενα οφέλη προς την εργοδοσία. Αν θα δούμε το προοίμιο της οδηγίας, έχει μία οικονομική φιλοσοφία. Δηλαδή, φαίνεται ότι ο στόχος ούτως ή άλλως, θα ήταν κάποια στιγμή και αν δεν είχαμε τα ρατσιστικά φαινόμενα του Χάιντερ, να υπάρξει μία νομοθεσία που να τακτοποιεί τα θέματα των διακρίσεων ανάμεσα στους εργαζόμενους, ώστε να μη δημιουργούνται κραδασμοί κοινωνικοοικονομικοί στο εργατικό δυναμικό της Ε.Ε. Όχι όμως από μια σκοπιά βελτίωσης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αλλά από μία σκοπιά εύρυθμης – ας το πούμε έτσι – λειτουργίας και ομαλής λειτουργίας του συστήματος της αγοράς, που οικονομικά είναι ακόμα και σήμερα η πρώτη προτεραιότητα για την Ε.Ε. Αυτό έτσι, απλά, για να έχουμε και τις δύο όψεις του νομίσματος, και τη θετική και την αρνητική, για την Ε.Ε.

Η Ε.Ε. έχει site και κάθε section, π.χ. απασχόληση, δικαιοσύνη, ελευθερίες, υπάρχει σε κάθε τομέα, κάθε αρμοδιότητα της Κομισιόν έχει το δικό της link, οπότε μπορεί κανείς να ενημερώνεται εκεί. Επίσης και άλλα

links όπως το equal opportunities για το 2007, βγαίνουν κατά περίπτωση διάφορα sites που ενημερώνουν για τα θέματα του ρατσισμού.

Οπότε, το 2000 εκδόθηκαν δύο οδηγίες, οι οποίες ενσωματώθηκαν στην Ελλάδα, προσπαθώ να τα πω όσο πιο σύντομα μπορώ, με καθυστέρηση πέντε ετών, όπως άλλωστε και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, επίσης με μεγάλη καθυστέρηση. Μάλιστα, λίγους μήνες πριν, είχε ήδη ειδοποιηθεί η Ελλάδα, ότι αν δεν προχωρήσει θα παραπεμφθεί στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο. Εν τέλει, όλες οι χώρες, αν θυμάμαι σωστά, με εξαίρεση τη Γερμανία που ακόμα αντιδρά στην ψήφιση και είναι εκπρόθεσμη και θα έχει πρόβλημα δικαστικό, όλες οι χώρες συμμορφώθηκαν με τις οδηγίες αυτές, ψήφισαν νόμους, γιατί οι οδηγίες πρέπει να γνωρίζετε ότι για να ενσωματωθούν στο εθνικό δίκαιο, πρέπει να υπάρξει και μία εθνική νομοθεσία, η οποία να τις προσαρμόζει.

Και υποτίθεται εδώ ότι ο λόγος για τον οποίο γίνεται αυτό, ότι δεν ισχύει αυτόματα αλλά θα πρέπει να υπάρχει νομοθεσία, είναι για να προσαρμοστεί στα δεδομένα της κάθε χώρας. Διότι ναι μεν νομικά, και χωρίς την ενσωμάτωση αυτή, μπορείς να τις επικαλεστείς στο δικαστήριο, ισχύουν, οι οδηγίες νομικά είναι ισχυρές, αλλά έχει μεγάλη σημασία η ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία, γιατί υποτίθεται ότι θα γίνει με τέτοιο τρόπο, ώστε να είναι συμβατός με την πραγματικότητα της κάθε χώρας μέλους.

Στην πράξη, και συνήθως σε ό,τι αφορά την Ελλάδα, αυτό δεν ακολουθείται, κατά κανόνα γίνεται μία αντιγραφή του κειμένου της οδηγίας όπως ακριβώς είναι, το οποίο βέβαια δημιουργεί στη συνέχεια διάφορες πρακτικές δυσκολίες και προβλήματα, που θα τα πούμε στο δεύτερο μέρος. Εν πάση περιπτώσει, είναι ένα πολύ σημαντικό βήμα το γεγονός ότι το Γενάρη του 2005 ψηφίστηκε τελικά ο νόμος 3304 που ενσωματώνει και τις δύο οδηγίες αυτές ταυτόχρονα. Οι οδηγίες αυτές, σε γενικές γραμμές,

προστατεύουν τα θύματα του ρατσισμού, όλες τις ευπαθείς ομάδες για τις οποίες μπορεί να συντρέχει λόγος διάκρισης, από πιθανές πράξεις ή παραλείψεις, διάκρισης σε βάρος τους. Οι οδηγίες αυτές είναι η οδηγία 43 και η οδηγία 78.

Η Ε.Ε. έχει κάνει έναν κατατεμαχισμό αυτών των δύο οδηγιών, με έναν τρόπο που δεν είναι εξαιρετικά λειτουργικός, αλλά αποτυπώνει τους πολιτικούς συσχετισμούς που υπήρχαν την περίοδο εκείνη και που σας διαβεβαιώνω ότι σήμερα είναι ακόμη χειρότεροι. Δηλαδή, κατά πάσα πιθανότητα, σήμερα, με τη σύνθεση που υπάρχει και στο Ευρωκοινοβούλιο αλλά και στις χώρες μέλη, το πιο πιθανό είναι να μην ψηφίζονταν καν, ούτε αυτές οι οδηγίες, ή ένα πολύ πιο Minimum πλαίσιο.

Η πρώτη οδηγία, η 43, είναι η οδηγία η οποία εστιάζει στους μετανάστες περισσότερο από την άλλη, διότι αφορά τις ομάδες εκείνες που υφίστανται διακρίσεις, για λόγους εθνικής ή φυλετικής καταγωγής. Αμέσως-αμέσως, σ' αυτό τον ορισμό εντάσσονται οι μετανάστες σε κάθε χώρα μέλος, οι Roma που υπάρχουν επίσης σε κάθε χώρα μέλος και οι εθνικές μειονότητες που επίσης κάθε χώρα μέλος έχει εθνικές μειονότητες. Όταν λέμε εθνικές μειονότητες, είναι άνθρωποι από διαφορετική εθνική καταγωγή ή προέλευση, που έχουν όμως την ιδιότητα του πολίτη της χώρας μέλους, σε αντίθεση με τους μετανάστες, που μπορεί να την έχουν ή να μην την έχουν, αλλά είναι και αυτοί εθνικής καταγωγής διαφορετικής από τους πολίτες της χώρας. Και οι Roma με τα γνωστά προβλήματα, συνήθως έχουν την ιθαγένεια, πολλοί όμως μπορεί να είναι και ανιθαγενείς.

Άρα λοιπόν, αφορά αυτές τις συγκεκριμένες ομάδες, για λόγους μόνο εθνικής ή φυλετικής καταγωγής. Όμως, είναι ευρύτατη η θεματολογία της προστασίας αυτών των ομάδων. Δεν είναι μόνο η απασχόληση και η εργασία,

είναι και ζητήματα κοινωνικής ένταξης, προστασίας, πρόσβασης στην υγεία, στην παιδεία, στο εκπαιδευτικό σύστημα, στα κοινωνικά οφέλη που προκύπτουν από το σύστημα πρόνοιας. Αξίζει εδώ να βρούμε τη συγκεκριμένη παράγραφο, για να δούμε, να πούμε τις πέντε σειρές αυτές, να καταλάβετε το εύρος δηλαδή της προστασίας. Λέει το άρ. 4 του ν. 3304 ότι περιλαμβάνονται οι όροι πρόσβασης στην εργασία και την απασχόληση, το οποίο είναι όλη η ιεραρχία, δηλαδή από την πρόσληψη, την προαγωγή, την εξέλιξη, τις συνθήκες εργασίας και αμοιβής, όλα τα οφέλη που προκύπτουν από αυτές, άδειες, δικαιώματα κλπ., μέχρι την απόλυση, την προστασία δηλαδή από τη μη απόλυση για λόγους εθνικής ή φυλετικής καταγωγής, όλη η κλίμακα δηλαδή που αφορά τον εργασιακό τομέα.

Το δεύτερο είναι η πρόσβαση σε όλα τα είδη επαγγελματικού προσανατολισμού και επαγγελματικής κατάρτισης, αυτό το professional training, το οποίο έχει στόχο να αποκτή κάποιος μία πρακτική επαγγελματική εμπειρία. Και εκεί λοιπόν, στα προγράμματα αυτά τα διάφορα, του ΟΑΕΔ για παράδειγμα, ή άλλων οργανισμών, που γίνονται με στόχο την κατάρτιση, δεν επιτρέπεται κανενός είδους διάκριση αν ο ενδιαφερόμενος προέρχεται από τη συγκεκριμένη ομάδα στόχο.

Στη συνέχεια, η ιδιότητα του μέλους και η συμμετοχή του σε οποιαδήποτε επαγγελματική ή συνδικαλιστική οργάνωση προστατεύεται επίσης απόλυτα, δηλαδή δεν μπορεί να υποστεί διακρίσεις για το γεγονός ότι συμμετέχει σε μία ομάδα συνδικαλιστική για να προωθήσει τα δικαιώματά του. Και πολύ σημαντικό τώρα είναι η κοινωνική προστασία, που περιλαμβάνει την ασφάλιση την κοινωνική και την υγειονομική περίθαλψη και αυτά είναι τα πιο δύσκολα πεδία, γιατί αυτά συνήθως δεν εφαρμόζονται, θα δούμε στη συνέχεια κάποια παραδείγματα μη εφαρμογής. Οι κοινωνικές

παροχές, η εκπαίδευση, που είναι τεράστιο από μόνο του αυτό, η πρόσβαση στη διάθεση και την παροχή αγαθών και υπηρεσιών προς το κοινό, που είναι όλος ο ιδιωτικός τομέας αυτό, δηλαδή η συναλλαγή με υπηρεσίες για παροχή αγαθών και υπηρεσιών είναι όλος ο ιδιωτικός και εμπορικός τομέας, η καθημερινότητα της δράσης ενός ανθρώπου είναι αυτή. Έρχεται σε επαφή με υπηρεσίες και με προϊόντα, είναι καταναλωτής, είναι πολίτης που πάει να του εξυπηρετηθεί για να του δοθεί κάποια υπηρεσία κλπ., είναι δηλαδή μέσα στην καρδιά της καθημερινότητας.

Και επίσης και η στέγαση. Άρα, βλέπουμε μέσα όλους τους τομείς ουσιαστικά της κοινωνικής πρόνοιας. Η ασφάλιση, η υγειονομική περίθαλψη, οι παροχές, το κράτος πρόνοιας που λέμε, η εκπαίδευση και η στέγαση, συν όσα είπαμε για την απασχόληση στην πλήρη τους μορφή, από τη βάση μέχρι την κορυφή, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης για την απασχόληση, αλλά και της προστασίας συμμετοχής σε συνδικάτα και δράση τέτοιου τύπου, καλύπτει ουσιαστικά όλη την κοινωνική, οικονομική και καθημερινή ζωή, για τις ομάδες αυτές. Μετανάστες, Ρομά, εθνικές μειονότητες. Είναι λοιπόν ευρύτερη ως προς τη βάση, την πλούσια θεματολογία, αλλά είναι πολύ στενή ως προς τις ομάδες στόχους. Αφορά μόνο την εθνική ή φυλετική καταγωγή, ως λόγο διάκρισης.

Αντίθετα, η οδηγία 78 που ταυτόχρονα ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο, αφορά αποκλειστικά και μόνο το πεδίο της απασχόλησης, αλλά αυτή λειτουργεί σε οριζόντια βάση. Έχει συμπεριλάβει μέσα πολύ περισσότερες, θα έλεγα σχεδόν όλες τις ομάδες εκείνες, που θεωρείται σήμερα ότι υφίστανται διακρίσεις στη σύγχρονη εποχή. Δεν είναι λοιπόν μόνο οι μετανάστες, οι Ρομά και οι εθνικές μειονότητες, συμπεριλαμβάνονται και οι λόγοι διακρίσεων λόγω θρησκευτικών πεποιθήσεων, λόγω ηλικίας, λόγω αναπηρίας, τα οποία

αυτά τα δύο και μόνο καλύπτουν πολύ μεγάλη ομάδα του πληθυσμού –αρκεί να ειπωθεί ότι οι ανάπηροι υπολογίζονται περίπου στο 10%, ενώ ηλικιωμένοι θα γίνουν όλοι οι άνθρωποι κάποια στιγμή, άρα είναι ευρύτατης σημασίας – και για λόγους σεξουαλικού προσανατολισμού, δηλαδή περιλαμβάνονται μέσα και οι ομοφυλόφιλοι.

Οπότε έχουμε, φυλετική και εθνική καταγωγή, ηλικία, αναπηρία, θρησκεία και σεξουαλικό προσανατολισμό, όμως σε ένα στενότερο πεδίο, όχι σε όλα αυτά τα θέματα τα οποία είπαμε προηγουμένως, κοινωνική πρόνοια, εκπαίδευση, υγεία, στέγαση κλπ., αλλά μόνο αυστηρά στο θέμα της απασχόλησης και εδώ έρχομαι να σας θυμίσω αυτό που σας είπα στην αρχή, ότι ο πρώτος στόχος της Ε.Ε. είναι κατ' αρχάς να βεβαιωθεί ότι στον τομέα της παραγωγής, της απόδοσης στη δουλειά και στον οικονομικό τομέα δεν υπάρχουν διακρίσεις. Άρα, ήθελε να προστατεύσει πρώτα απ' όλα, τον τομέα της απασχόλησης, να είναι σίγουρη ότι θα λειτουργεί η παραγωγική μηχανή με τρόπο που να μη δημιουργούνται κραδασμοί, και έτσι, φρόντισε να το επεκτείνει αυτό σε όλες τις ομάδες, να μη μείνει καμία ομάδα που να υφίσταται διακρίσεις και να μη μπορεί να προσφέρει στην παραγωγική μηχανή, όσα θα μπορούσε να προσφέρει αν δεν υπήρχαν διακρίσεις.

Η οδηγία 78 είναι και λίγο πιο προβληματική, υπό την έννοια ότι θεσπίζει μία σειρά εξαιρέσεων από την πρόσβαση στην απασχόληση, διότι υπάρχουν τομείς που το κάθε κράτος μέλος θέλει να τους κρατήσει σε στεγανά και κάπου αυτό είναι και θεμιτό και δικαιολογημένο. Για παράδειγμα, δεν μπορεί κάποιος σε μία πολύ σκληρή εργασία, όταν έχει υπερβεί τα 55-60 να αξιώσει με βάση την οδηγία περί μη διακρίσεων, ότι θα πρέπει να προσληφθεί σε μία εργασία, για την οποία απαιτούνται δυνάμεις φυσικές για έναν νέο. Από την άλλη, αυτό δεν μπορεί να αποτελέσει εκ των

πραγμάτων και εξ ορισμού, λόγο αποκλεισμού δικού του, οπότε εκεί είναι το θέμα κάθε φορά, να υπάρχει η σύγκριση για να βλέπει κανείς – και τελικά τα δικαστήρια βέβαια λύνουν τις διαφορές αυτές – αν πρέπει να υπάρξει εξαίρεση ή να μην υπάρξει.

Ένα άλλο παράδειγμα, είναι στους θρησκευτικούς οργανισμούς και στις εκκλησίες, για τις οποίες υπάρχει ειδικό άρθρο που τους δίνει τη δυνατότητα να εξαιρούν πιστούς άλλου δόγματος από το να τους προσλάβουν στις δικές τους υπηρεσίες. Αλλά και αυτή η εξαίρεση έχει περιορισμούς, δεν μπορούν να το εφαρμόσουν αυτό, για παράδειγμα, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας που θα πούμε στη συνέχεια, για κάποιον ο οποίος παρέχει υπηρεσίες που δεν έχουν σχέση με θρησκευτική δράση. Δηλαδή, αν ένας αλλόθρησκος, καθαρίζει τα τζάμια των γραφείων της Αρχιεπισκοπής και δεν προσληφθεί ή απολυθεί για το λόγο ότι έχει διαφορετικές θρησκευτικές πεποιθήσεις, δεν καλύπτεται η Αρχιεπισκοπή από την εξαίρεση της οδηγίας, διότι η δραστηριότητα αυτή δεν έχει σχέση με την θρησκευτική δράση. Από την άλλη πλευρά, εύλογο είναι να μη μπορεί να αξιοποιηθεί αυτός στο να κηρύττει ή να τον στέλνουν σε αποστολές θρησκευτικού περιεχομένου, στο βαθμό που δεν ασπάζεται το συγκεκριμένο θρησκευτικό δόγμα. Δηλαδή, υπάρχει μία σειρά εξαιρέσεων και εξαιρέσεων των εξαιρέσεων, που στενεύει λίγο τα περιθώρια ακόμα περισσότερο, της εφαρμογής της οδηγίας 78.

Επίσης, εγώ θεωρώ πολύ θετικό και το Κέντρο Αντιγόνη στις προτάσεις που έκανε προς την ΟΚΕ, ότι για πρώτη φορά υπάρχει νομοθεσία η οποία περιγράφει τον ορισμό της έννοιας της διάκρισης. Και η περιγραφή αυτή είναι η πιο πλήρης που έχει υπάρξει ποτέ στην ελληνική νομοθεσία. Προτού υπάρξουν οι οδηγίες αυτές, είχαμε ουσιαστικά μόνο το Σύνταγμα, το οποίο στο άρ. 4 μιλούσε για την αρχή της ισότητας, στο άρ. 5 προστάτευε την

ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας, έλεγε στο άρ. 5 παρ. 2 ότι όλοι ανεξαρτήτως φυλής, καταγωγής κλπ. απολαμβάνουν του δικαιώματος της ζωής, της υγείας, της τιμής. Έλεγε στο άρθ. 2 για την ανθρώπινη αξιοπρέπεια κλπ., αλλά συγκεκριμένη προστασία από τις διακρίσεις θεσπίστηκε μόλις το 2005.

Άρα, αυτό είναι ένα θετικό των οδηγιών και του νόμου, όπως επίσης είναι και πάρα-πάρα πολύ θετικό, το ότι για πρώτη φορά εφαρμόζεται η αρχή της αντιστροφής του βάρους της απόδειξης. Αυτό είναι ένα θέμα νομικό, το οποίο όμως έχει πρακτικές επιπτώσεις στην καθημερινότητα.

Η βασική αυτή αρχή της αντιστροφής του βάρους της απόδειξης είναι πραγματικά επαναστατική για το δίκαιο γενικά και φυσικά και για το ελληνικό δίκαιο. Ενώ λοιπόν κανονικά στο δικαστήριο, όποιος ισχυρίζεται έναν οποιονδήποτε ισχυρισμό είναι και υποχρεωμένος να τον αποδεικνύει – δηλαδή, αν εγώ ισχυριστώ ότι εσείς μου χρωστάτε χρήματα, θα πρέπει να αποδείξω με κάποιο τρόπο εγώ αυτόν τον ισχυρισμό και όχι εσείς, επειδή κάποιος άλλος σας κατηγορεί ή ισχυρίζεται κάτι για σας, αυτό αντιστρέφεται στην περίπτωση των διακρίσεων, όταν δηλαδή διαπιστωθούν διακρίσεις. Αφού λοιπόν διαπιστωθούν με αντικειμενικό τρόπο οι διακρίσεις ως πραγματικά περιστατικά, στη συνέχεια είναι υποχρεωμένη η πλευρά η οποία κατηγορείται για την ύπαρξη διακρίσεων, να αποδείξει ότι η συμπεριφορά της, οι πράξεις της ή οι παραλείψεις της κινήθηκαν μέσα σε ένα πλαίσιο και έγιναν χωρίς να υπάρχει λόγος διάκρισης. Δηλαδή, ότι το κίνητρο της δράσης της, της απόρριψης μιας ενέργειας κλπ. δεν ήταν ρατσιστικό. Και έχει το βάρος να το αποδείξει η άλλη πλευρά.

Αντιλαμβανόμαστε όλοι πόσο σημαντικό είναι αυτό, όταν για παράδειγμα, η άλλη πλευρά είναι η πλευρά της εργοδοσίας. Μία πολύ ισχυρή

πλευρά, που αποφασίζει ποιος προσλαμβάνεται και ποιος απολύεται. Ουσιαστικά δηλαδή, με τη νέα αυτή νομοθεσία, αν ένας αλλοδαπός κατηγορήσει κάποιον εργοδότη ότι δεν τον προσλαμβάνει εξ αιτίας του λόγου ότι είναι μετανάστης διαφορετικής εθνικής ή φυλετικής καταγωγής, ή δεν του δίνει προαγωγές ή δεν τον βάζει να εργαστεί σε συνθήκες ίσης αξίας και ανάλογες με αυτές που βάζει τους Έλληνες συναδέλφους του, ή τον απολύσει για τον λόγο αυτό, θα πρέπει η πλευρά του εργοδότη να αποδείξει ότι τον απέλυσε ή δεν τον προσέλαβε, ή τον μεταχειρίστηκε διαφορετικά, επειδή υπήρχε κάποιος άλλος σοβαρός και αντικειμενικός λόγος, που δεν έχει σχέση με την εθνική ή φυλετική καταγωγή. Να αποδείξει δηλαδή την ανεπάρκειά του την επαγγελματική, να αποδείξει την ακαταλληλότητά του για τη συγκεκριμένη θέση εργασίας, να αποδείξει μία σειρά πραγμάτων, τα οποία είναι εξαιρετικά δύσκολο στην πράξη να συμβούν και ωφελείται ουσιαστικά η πλευρά του εργαζόμενου που υφίσταται τις διακρίσεις.

Θα πρέπει βέβαια το πραγματικό περιστατικό του ότι πήγε ο άλλος σε έναν εργοδότη να ζητήσει εργασία, αυτό θα πρέπει να αποδειχθεί πάλι με τον παλιό κλασικό τρόπο, δηλαδή να το αποδείξει ο εργαζόμενος, αλλά από τη στιγμή που αυτό θα αποδειχθεί, στη συνέχεια το θέμα του ρατσισμού και του ρατσιστικού κινήτρου είναι στην πλευρά του εργοδότη, να το αποδείξει εκείνος. Και αυτό δυσκολεύει πάρα πολύ τη διαδικασία αυτή και θα δυσκολευτεί να το αποδείξει. Αν δεν το αποδείξει θα πρέπει να συμμορφωθεί στην ισχύουσα κατάσταση, δηλαδή να τον προσλάβει ή να μην τον απολύσει, ή να εφαρμόσει τις ίδιες συνθήκες εργασίας που ισχύουν και για τους άλλους.

Πρόκειται λοιπόν για μία επαναστατική αλλαγή μέσα στο δίκαιο και θα έχει σημασία να δούμε τις πρώτες δικαστικές υποθέσεις, που ακόμα δεν έχουν

ανακύψει για το πώς θα εφαρμοστεί αυτή στην πράξη και πόσο ωφελείται τελικά το θύμα του ρατσισμού από μία τέτοια εξέλιξη.

Να πούμε, για να τελειώσουμε τις γενικές αναφορές, ότι επίσης η νομοθεσία αυτή, κατ' εντολή των οδηγιών έχει θεσπίσει τρία σώματα που είναι υπεύθυνα για την εφαρμογή τους σε όλη την Ελλάδα και είναι ο Συνήγορος του Πολίτη σε ό,τι αφορά υποθέσεις που έχουν να κάνουν με το δημόσιο τομέα, είναι η Επιτροπή Ίσης Μεταχείρισης του Υπουργείου Δικαιοσύνης, σε ό,τι αφορά θέματα που έχουν να κάνουν με συναλλαγές στον ιδιωτικό ευρύτερο τομέα και είναι και το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας που αφορά σε παραβιάσεις διακρίσεων στα θέματα τα εργασιακά, στο χώρο εργασίας.

Αν κάποιος από σας – η Ιωάννα ήταν χθες – ακούσατε τη συζήτηση τη χθεσινοβραδινή, που ήταν παρών εδώ και ο εκπρόσωπος της ΟΚΕ και τις δικές μου επισημάνσεις προς αυτόν, είναι ότι από τα τρία αυτά σώματα ουσιαστικά λειτουργεί άψογα μόνο ο Συνήγορος του Πολίτη σήμερα, γιατί έχει και την απαραίτητη οργανωτική υποδομή για να το κάνει και ότι τα άλλα δύο βρίσκονται σε μία τραγική, κωμικοτραγική κατάσταση, σε κάποια στιγμή κλείσαμε και τα μικρόφωνα για να περιγράψουμε εμπειρίες που έχουμε ζήσει όλοι, προσπαθώντας να συλλέξουμε εκεί στατιστικά στοιχεία από τη μία ή την άλλη υπηρεσία. Αυτό που είναι ανακοινώσιμο και αξίζει να σας το πω, είναι ότι φέτος που ζητήσαμε στατιστικά από το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας, μας είπαν ότι βρήκαν μόνο 8 κρούσματα παραβιάσεων σε αλλοδαπούς στο εργατικό δίκαιο, όχι μόνο για διακρίσεις, γενικά, και για εργατικά ατυχήματα κλπ. 8 κρούσματα. Μόνο εφημερίδες να διαβάζει κάθε μέρα κανείς, βλέπει τις άπειρες παραβιάσεις στον τομέα αυτόν.

Η δε επιτροπή του Υπουργείου Δικαιοσύνης για τον ιδιωτικό τομέα, ουσιαστικά στερείται παντελώς της υλικοτεχνικής υποδομής και δεν υφίσταται. Αλλά δεν θα ήθελα να επεκταθώ, γιατί στις προτάσεις θα μιλήσω αναλυτικότερα πάνω σ' αυτά.

Επίσης, η νομοθεσία εξοπλίζει το θεσμικό πλαίσιο της χώρας με κυρώσεις σε βάρος όσων κάνουν παραβιάσεις. Δηλαδή, υπάρχουν και ποινικές κυρώσεις και άλλες κυρώσεις. Υπάρχει επίσης ειδική παράγραφος για προσαρμογή των υποδομών για τα άτομα με αναπηρία, όπου χρειάζονται ευρείας έκτασης τεχνικές αναπροσαρμογές σε χώρους εργασίας κλπ. Υπάρχει ειδική αναφορά για πρώτη φορά σε τόσο γενικό πλαίσιο, για τη θετική δράση και ειδικά μέτρα, δηλαδή αυτό που λέμε affirmative action, για πρώτη φορά δίνεται η δυνατότητα να υπάρχουν μέτρα θετικής δράσης. Δεν τα επιβάλλει βεβαίως, διότι ούτε η οδηγία τα επιβάλλει, απλώς τα προβλέπει.

Όπως επίσης, θεσπίζει και τον κοινωνικό διάλογο, να κλείσουμε μ' αυτό, ως μία διαδικασία διαβούλευσης, η οποία θα πρέπει να υφίσταται κάθε φορά που προκύπτουν τέτοια ζητήματα. Αυτό μπορεί να ακούγεται λίγο άνευ σημασίας, αλλά αν σκεφτεί κανείς ότι στην Ελλάδα ο τρόπος λήψης των αποφάσεων από τα Υπουργεία γίνεται με έναν ιδιαίτερα μονομερή τρόπο, δηλαδή πολύ σπάνια καλούνται οι εκπρόσωποι φορέων που θίγονται από ρυθμίσεις που θεσπίζονται, εκτός αν μιλάμε για πολύ σημαντικές ρυθμίσεις και παρεμβολή του συνδικαλιστικού κινήματος, όπως αυτές τις μέρες με το ασφαλιστικό και όλη αυτή τη διαδικασία. Αλλά γενικώς, όταν θεσπίζει η πολιτεία στην Ελλάδα, θεσπίζει χωρίς προηγουμένως να έχει προηγηθεί μία διαδικασία διαβούλευσης, γιατί κανείς δεν την υποχρεώνει να το κάνει αυτό. Είναι στη δική της διακριτική ευχέρεια να το κάνει. Και έρχεται επιτέλους μία νομοθεσία, η οποία λέει ότι στον τομέα των διακρίσεων, κατ' επιταγήν της

Ε.Ε. είστε υποχρεωμένοι, προτού προβείτε σε οποιεσδήποτε ρυθμίσεις θετικές, αρνητικές, βελτιωτικές κλπ., να ακολουθήσετε μία στοιχειώδη διαδικασία διαβούλευσης, με τους φορείς και τους εκπροσώπους των οργανώσεων αυτών. Και αυτό νομίζω ότι μας ενδιαφέρει πάρα πολύ σ' αυτό το συνέδριο, γιατί γίνανε και αναφορές για τον τρόπο οργάνωσης, τη βελτίωσή μας, το Φόρουμ θα έχει σε λίγο νομική προσωπικότητα. Είναι κάτι το οποίο θα μας φανεί νομίζω, χρήσιμο, στα επόμενα βήματά μας.

Εγώ θα έλεγα ότι μία γενική ιδέα νομίζω ότι παρ' όλο που οι περισσότεροι ήδη γνωρίζατε πολλά πράγματα πάνω σ' αυτό, μία γενική ιδέα ξαναθυμηθήκαμε λίγο, τι σημαίνουν οι οδηγίες και η νομοθεσία κατά των διακρίσεων, θα έλεγα να γίνει ίσως μία κουβέντα με διευκρινιστικές ερωτήσεις ή απορίες πάνω σ' αυτά, και να περάσουμε στη δεύτερη φάση, την ουσιαστική, στη συνέχεια, που είναι η διατύπωση προτάσεων μετά, σε συγκεκριμένα σημεία των οδηγιών. Άρα, προσωρινά σταματάω εδώ για λίγα λεπτά.

ΑΝΟΥΑΡ ΙΚΜΠΑΛ: Αν θέλετε εσείς να μιλήσει κάποιος πάνω σ' αυτό το θέμα, να μιλήσετε δύο λεπτά, να έχουμε μία ιδέα.

ΛΙΛΙΑΝΑ ΣΑΛΙΕΙ: Λιλιάνα Σαλιέι από την Ομοσπονδία Αλβανών Μεταναστών. Θεωρώ εξ ίσου σημαντικά όλα τα ζητήματα που συζητάμε αυτή την ώρα. Το ένα συνδέεται άμεσα με το άλλο, οπότε εδώ μπαίνει και η κοινωνική ένταξη και ο κοινωνικός διάλογος. Αυτό που ήθελα να τονίσω εγώ, γιατί είναι πολύ ενδιαφέρον αυτό το θέμα, είναι το τι μπορούμε να κάνουμε εμείς από δω και πέρα.

ΑΝΟΥΑΡ ΙΚΜΠΑΛ: Αν υπάρχει κάτι που προκύπτει στην καθημερινή ζωή να σχολιάσουμε σ' αυτό το θέμα και μετά θα κάνουμε προτάσεις. Τι γίνεται, αφορά τους Αλβανούς στην αγορά εργασίας κλπ.

ΛΙΛΙΑΝΑ ΣΑΛΙΕΙ: Μπορούμε να αντιμετωπίσουμε καλύτερα το ρατσισμό οργανωμένοι, σε συνεργασία με το αντιρατσιστικό κίνημα και να επεκτεινόμαστε σε όλη την ελληνική κοινωνία. Είναι υποχρέωση δική μας.

Αυτό που ήθελα να τονίσω εγώ, είναι ότι πιστεύω ότι σε πολλές χώρες υπάρχει ο κοινωνικός ρατσισμός που απευθύνεται σε όλους τους ξένους γενικότερα, αλλά πιστεύω ότι από τα παραδείγματα είναι πιο έντονος, πιο πολύ, σε κοινότητες που αποτελούν τη μεγαλύτερη κοινότητα. Και να παίζουν πάνω σ' αυτό με την ανασφάλεια των ανθρώπων, ότι αυτή η συγκεκριμένη κοινότητα αποτελεί κίνδυνο.

Και συγκεκριμένα, μια και είμαι από την Αλβανία, αυτό το παιχνίδι παίζεται και εδώ στην Ελλάδα, ιδιαίτερα με την Αλβανική κοινότητα. Το ξέρετε, το έχετε ακούσει όλοι, πόσο παίζει η ακροδεξιά με αυτό το παιχνίδι και δυστυχώς, έχει μεγάλη επιρροή σε όλη την κοινωνία και σε όλο το πολιτικό φάσμα σε διαφορετικό βαθμό φυσικά.

Νομίζω ότι είναι εγκλωβισμένοι και όλοι οι άλλοι μετανάστες και είναι αυτός ο φόβος. Γιατί έχουν εγκλωβίσει και τα κόμματα και την κυβέρνηση, δεν μπορεί να κάνει κάτι πάνω σ' αυτό, ακριβώς γιατί αν κάνει κάτι θα έχει πολιτικό κόστος απ' αυτό. Οπότε, η δική μας υποχρέωση και ιδιαίτερα της Ομοσπονδίας Αλβανών Μεταναστών, είναι πολύ σημαντική. Είναι σημαντική στην αντιμετώπιση του ρατσισμού που έχει υποστεί ο κάθε Αλβανός μετανάστης, να παλέψουμε να μην αναπτύσσεται ενός άλλου είδους ρατσισμός και να παλεύει ο ένας ρατσισμός με τον άλλο. Έχει εθνικιστικές τάσεις με άλλους αναπτύσσονται άλλες εθνικιστικές τάσεις από την άλλη μεριά.

Εγώ θεωρώ μέχρι τώρα ότι δεν υπάρχουν στην Αλβανική κοινότητα αυτές οι στάσεις, που υπάρχει κίνδυνος να αναπτυχθούν ως αντίδραση.

Ξέρετε ότι έχουμε κάνει πολλές διαδηλώσεις, πολλοί Αλβανοί δεν έχουν καταλάβει και τα μπερδεύουν λίγο. Αντί να διεκδικούν το ίδιο με τον Άραβα, τον Βούλγαρο, το Ρουμάνο και τον Έλληνα μαζί, πάνε και βγάζουν Αλβανικές σημαίες. Στα μάτια της υπόλοιπης κοινωνίας μας κάνει ζημιά με αυτό τον τρόπο.

Δυστυχώς, δεν έχουν καταλάβει περί ποιας διαδήλωσης πρόκειται. Αλλά από την άλλη, εγώ θεωρώ ότι μέχρι αυτή τη στιγμή, είναι ως αντίδραση σε ό,τι έχουν υποστεί. Μία αντίδραση όμως, που αν δεν δουλέψουμε πάνω σ' αυτό, και ιδιαίτερα εμείς, μπορεί να αναπτυχθεί με πολύ αρνητικές συνέπειες. Και θεωρώ ότι είναι χρέος δικό μας και θα αναφερθώ στο Ρέθυμνο και στο γεγονός που όλοι ξέρετε, με τη δολοφονία του 17χρονου Αλβανού που έγινε εκεί.

Προσπαθούσαμε εκεί να λειτουργούμε με θεσμικό τρόπο. Το στοίχημα εκεί ήταν ποιος θα κερδίσει τη ντόπια κοινωνία, την κριτική κοινωνία. Εμείς ή οι ακροδεξιοί, οπότε ήταν πάρα πολύ σημαντικό να κινούμαστε με θεσμικό τρόπο, να απευθυνόμαστε στην ελληνική κοινωνία, να το κάνουμε κοινωνικό το πρόβλημα. Εμείς όντως είχαμε απώλεια γι' αυτό το πράγμα, αλλά είναι ευθύνη όλης της κοινωνίας, είναι κοινωνικό το ζήτημα και μας αφορά όλους. Για να μη μπει στη βάση αντιπαράθεσης Ελλήνων και Αλβανών. Γιατί προσπαθούσαν κάποιοι πολιτικοί εκεί κάτω, και κανάλια, όπως Αυτιάς κλπ., προσπαθούσαν να το βάλουν σ' αυτή τη βάση. Ευτυχώς, και η δική μας προσπάθεια και η υποστήριξη που βρήκαμε εκεί κάτω και ο τρόπος που λειτουργούσαμε και βγήκαμε στην κοινωνία, τους κάψαμε τα χαρτιά στην κυριολεξία. Θα μπορούσε να πάρει άλλη τροπή και να θρηνούμε θύματα και από τις δύο μεριές. Ήταν πάρα πολύ λεπτή ισορροπία.

Με αυτό τον τρόπο θέλω να πω, και βγαίνει και σαν πρόταση, είναι ότι

είναι πολύ σημαντικό να λειτουργούμε στα πλαίσια του Φόρουμ Μεταναστών με όλους τους μετανάστες και το αντιρατσιστικό κίνημα και όλη την κοινωνία, όλοι να στοχεύουμε την ευαισθητοποίηση της κοινωνίας, για να καταλάβει ο απλός Έλληνας ότι ο μετανάστης δεν αποτελεί κίνδυνο. Ακριβώς με πολιτικά επιχειρήματα, να κάνουμε την καλύτερη αντιπαράθεση με την άκρα δεξιά και με χώρους που βγαίνουν εναντίον των μεταναστών, τονίζοντας το Αλβανικό χαρτί, που θα αποτελέσει μειονότητα, λέει ο Καρατζαφέρης. Οπότε, οφείλουμε να βγούμε ειδικά εμείς, καθαρά στην Ελληνική κοινωνία, θα παλεύουμε δίπλα σας για μία καλύτερη κοινωνία χωρίς διακρίσεις. Και δεν διεκδικούμε καμία σημαία, ούτε σύνορα, αντίθετα να καταλάβει και η ελληνική κοινωνία ότι αυτό ακριβώς το παιχνίδι μας βάζει τον έναν εναντίον του άλλου. Οπότε, έχει πάρα πολλή σημασία.

Πιστέψτε με ότι δεν είναι το πιο εύκολο. Πρέπει να δουλεύουμε πάρα πολύ ταυτόχρονα και με την Αλβανική κοινότητα. Είχα πάει στην Αλβανία για το Πάσχα, διαβάζω και τον Αλβανικό τύπο, υπάρχει μία αγανάκτηση από τη μεριά της Αλβανίας, έχει περάσει όλο αυτό, ότι τι ρατσισμό έχει υποστεί ο Αλβανός στην Ελλάδα, έχει περάσει αυτό από κει και σ' αυτό δεν έχουν άδικο, γιατί κάνουν και μία σύγκριση και με άλλες χώρες, που υπάρχουν και εκεί κοινότητες. Βέβαια, με τη διαφορά ότι εδώ είναι η μεγαλύτερη κοινότητα και είναι άλλες οι αιτίες. Είμαστε δύο γειτονικές χώρες, γι' αυτό.

Και υπάρχει μία αγανάκτηση, η οποία πολύ εύκολα μπορεί να χρησιμοποιηθεί και από κει για πολιτικούς λόγους, όπως το προσπάθησε και ο Φάτος Νάνο τότε, με τα παιχνίδια τα ποδοσφαιρικά. Αυτός που πλήρωσε ήταν η ζωή του Αλβανού μετανάστη. Δεν τους ενδιαφέρει τέτοιου είδους πολιτικούς, ότι πράγματι έχουμε υποστεί ρατσισμό, τους ενδιαφέρει να προκαλούν την εθνική συνείδηση για να μπορούν να αποσπάσουν προσοχή

μέσα στην ίδια την Αλβανία. Οπότε, το θεωρώ πάρα πολύ σημαντικό αυτό και σε συνεργασία με όλους τους άλλους, να κερδίσουμε και την ελληνική κοινωνία και την αλβανική κοινότητα, να τους βάλουμε σε σωστές βάσεις.

Και πραγματικά καταφέραμε το ίδιο το Ρέθυμνο να βγει στους δρόμους. Και είναι άδικο να τους κατηγορούμε όλους για ρατσισμό. Σε ένα δικό μου άρθρο το οποίο έχει δημοσιευθεί στην εφημερίδα της πολιτικής επιστήμης και σε μία αλβανική εφημερίδα, είναι ο τίτλος « Αν υπάρχει ρατσισμός στην ελληνική κοινωνία». Προσωπικά, είμαι εναντίον της γενίκευσης ή να το βάζεις όπως προσπαθούν κάποιοι δημοσιογράφοι, είναι ή όχι οι Έλληνες ρατσιστές; Είναι η ίδια λογική, είναι ή όχι οι Αλβανοί εγκληματίες; Εκεί εγώ προσπαθώ να καταλάβω τις αιτίες που κάνουν την ελληνική κοινωνία και συντηρητική και με πολλές προκαταλήψεις. Αλλά σε καμία περίπτωση δεν φταίνε οι άνθρωποι. Οι άνθρωποι στο Ρέθυμνο που μπορεί κανείς να πει ότι είναι μικρή κοινωνία, συντηρητική, βγήκαν στο δρόμο και το καταδικάζανε. Δεν βγήκε μόνο το Στέκι Μεταναστών, η Αντιρατσιστική Ομάδα ή το Αλβανικό Φόρουμ, ήταν πολύ ευρύτερος ο χώρος.

ΑΝΟΥΑΡ ΙΚΜΠΑΛ: Πολύ ωραία αυτά που είπατε. Θέλω να συμπληρώσω ότι γι' αυτό το κακό φαινόμενο, ενάντια στους Αλβανούς, είναι μεγαλύτερη η ευθύνη στα ΜΜΕ, εμείς είχαμε παρακολουθήσει διάφορα συνέδρια και συζητήσεις. Άμα κάνουν κάποια εγκλήματα οι Αλβανοί ή οι Ρώσοι ή οι Ρουμάνοι, ακόμα και οι Πακιστανοί μετανάστες δηλαδή, τα ΜΜΕ συνεχίζουν μία εβδομάδα να το λένε, όχι τόσο ο συγκεκριμένος άνθρωπος, όλη η κοινότητα, οι Αλβανοί, οι Αλβανοί, οι Ρώσοι – οι Ρώσοι, οι Πακιστανοί – οι Πακιστανοί. Δηλαδή υπάρχει μόνο μία πρόσβαση στην κοινωνία που βλέπει

αυτή τη στιγμή, που όλοι είναι απασχολημένοι και μαθαίνουν από την τηλεόραση. Και μαθαίνουν πολύ κακή εικόνα για τους μετανάστες.

Στη συνέχεια θα σας πω εγώ, αν κάνουμε κάτι λάθος να μας διορθώσει και μετά θα δώσουμε το λόγο στην Ιωάννα.

Ν.ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ: Νομίζω ότι είμαστε απολύτως εντός θέματος, γιατί το workshop δεν είναι μόνο για διακρίσεις είναι και ρατσισμός – ξενοφοβία. Ειδικά το κομμάτι ξενοφοβία είναι εντελώς κοινωνιολογικό, είναι έξω απ' αυτά τα πλαίσια τα οποία σας ανέφερα στην αρχή. Απλά έπρεπε υποχρεωτικά να γίνει αυτό.

Εγώ θέλω να συγχαρώ τη φίλη μας και χαίρομαι πάρα πολύ για τη γνωριμία. Ελπίζω όταν θα έρθει στην Αθήνα να έχουμε στενότερη συνεργασία, γιατί φαίνεται ότι τα γνωρίζει πάρα πολύ καλά τα θέματα εκεί. Νομίζω ότι η στάση της Αλβανικής Κοινότητας εκεί ήταν απολύτως σωστή, σε συνεργασία με τους Έλληνες. Όμως, να παρατηρήσω απλώς ότι υπάρχουν κάποια ζητήματα τα οποία είναι καταγεγραμμένα με επιστημονικό τρόπο.

Βέβαια, το ερώτημα αν οι Έλληνες είναι ή δεν είναι ρατσιστές, είναι από τη φύση του πολύ γενικόλογο και θα ήταν πολύ πρόχειρο να απαντήσει κανείς εντελώς αυθόρμητα. Όμως, δεν είναι τυχαίο ότι τα τελευταία 10-12 χρόνια στις στατιστικές έρευνες του Ευρωβαρόμετρου, η Ελλάδα έχει τα πρωτεία και ακολουθούν το Βέλγιο και η Αυστρία. Και αυτό είναι συστηματικό. Μιλάμε για την μεγαλύτερης εγκυρότητας πανευρωπαϊκή έρευνα που γίνεται σε όλες τις χώρες, ταυτόχρονα, με ίδια επιστημονικά δείγματα. Το περιεχόμενο του ερωτηματολογίου είναι πολύ συγκεκριμένο, αφορά τον αλλοδαπό στην εργασία σου, στο σπίτι σου, ως σύζυγο, ως συγγενή, ως φίλο, ως γείτονα, αν θεωρείς ότι υπάρχουν πολλοί ξένοι, αν συμβάλλουν στην εγκληματικότητα ή όχι, υπάρχει μία ευρύτερη γκάμα

ερωτήσεων. Η οποία δείχνει ότι οι Έλληνες απαντούν συντριπτικά, διακατέχονται από ξενοφοβία σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό από τους υπόλοιπους ευρωπαϊκούς λαούς. Κάτι το οποίο βέβαια δεν σημαίνει ότι είναι ρατσιστές από τη φύση τους. Εξηγείται κοινωνιολογικά, πολιτικά, με πολλούς τρόπους. Απλώς, είναι ένα δεδομένο που πρέπει να το έχουμε υπόψη μας και εδώ θα ήθελα να πω πραγματικά, ότι πολύ καλά κάνετε και βάζετε τα ζητήματα του εθνικισμού που μπορεί να αναπτύσσονται από ξένες κοινότητες κλπ. αλλά όπως πάλι σωστά είπατε, είναι ένα είδος άμυνας αυτά, απέναντι στη γενικότερη καταπίεση που δέχονται.

Και θα πρέπει κάθε φορά να βλέπουμε, πού βρίσκεται η χρυσή τομή. Για παράδειγμα, έχω μπροστά μου ένα άρθρο από το περιοδικό Μετανάστευση που βγαίνει από ένα περιφερειακό Ινστιτούτο της Πάτρας, το οποίο πραγματικά κριτικάρει – και καλά κάνει – την πρωτοβουλία κάποιων Αλβανών να υπάρχουν στην Ελλάδα κάποια αμιγώς αλβανικά σχολεία. Αυτή η αντίληψη, πραγματικά είναι εξαιρετικά επικίνδυνη σε ό,τι αφορά την πολυπολιτισμική εκπαίδευση. Το ζητούμενο δεν είναι να υπάρχουν αμιγώς σχολεία τέτοια και το γεγονός ότι υπάρχουν στη Θράκη είναι προϊόν μιας απαρχαιωμένης συνθήκης, της Συνθήκης της Λοζάνης και υπάρχουν για λόγους διεθνείς κλπ. Η μοντέρνα στάση στις μειονότητες και στα ανθρώπινα δικαιώματα, είναι να μπαίνουν από κοινού το πλειοψηφικό και το μειονοτικό σχολείο, να οσμώνονται και ει δυνατόν να έχει τη δυνατότητα ο ένας να μάθει τη γλώσσα του άλλου.

Δηλαδή, πρωτοβουλίες σαν αυτές που έγιναν πέρυσι να διδαχθεί η Τουρκική γλώσσα, έστω εθελοντικά στη Θράκη και στα δημόσια ελληνικά γυμνάσια και λύκεια, είναι ένα μέτρο σαφώς προοδευτικότερης κατεύθυνσης, από το να ιδρυθούν αμιγώς αλβανικά σχολεία. Από την άλλη όμως, υπήρχε

μία αντίδραση Ελλήνων εθνικιστών στο να δημιουργηθεί κάποια στιγμή στην Ελλάδα Αλβανικό Κόμμα. Εδώ εγώ προσωπικά, διαφωνώ με την άρνηση αυτή. Γνωρίζουμε ότι στην Αλβανία λειτουργεί νόμιμα Ελληνικό Κόμμα, το Κόμμα της Ομόνοιας. Αν λοιπόν υπάρχουν Αλβανοί που θα πάρουν ελληνική ιθαγένεια, δεν υπάρχουν ακόμα, δεν δίνεται ως γνωστόν σε κανέναν ξένο εύκολα η ιθαγένεια, δεν νομίζω ότι είναι πρόβλημα να ιδρυθεί πολιτικό κόμμα σε τέτοια βάση, γιατί είναι κάτι το οποίο κατ' εξοχήν κάνει και η Ελλάδα έξω. Δεν μπορεί κανείς να απαγορεύσει την ίδρυση και λειτουργία ενός κόμματος, επειδή προέρχεται από Αλβανούς, Φιλιππινέζους ή Αφρικανούς.

ΛΙΛΙΑΝΑ ΣΑΛΙΕΙ: Απλά στη δική μας περίπτωση είναι δύο γειτονικές χώρες οι οποίες δεν νομίζω ότι έχουν εθνικιστικού, όσο επικίνδυνα μπορεί να αναπτυχθούν. Το πρόβλημα είναι ότι πρέπει να δουλεύουμε ταυτόχρονα και με τις δύο μεριές, και συγγνώμη που ξαναπαίρνω, απλά θέλω να πω και δικές μου προσωπικές εμπειρίες. Το έχει διαβάσει ήδη πολύς κόσμος στην Αλβανία αυτό το άρθρο το συγκεκριμένο και άνθρωποι και δικοί μου. Μια ανιψιά μου για παράδειγμα, η οποία έχει σπουδάσει και έχει τελειώσει εκεί και με μία αγανάκτηση, και πόσο ρατσιστές είναι οι Έλληνες εκεί, και περιμένανε ότι θα αντιδρούσα με τον ίδιο τρόπο. Και με πλήγωσε εξ ίσου το ίδιο, όπως με πληγώνει αυτό για τους Αλβανούς, είναι πραγματικά ιδιαίτερος ο ρόλος ο δικός μας ως Ομοσπονδία, να δουλεύουμε και με τις δύο μεριές, γιατί δεν θέλει πολύ να αναπτυχθούν επικίνδυνα.

Ωστόσο, η άλλη εμπειρία κάτω στο Ρέθυμνο, στις αρχές, όταν είχαμε βγει και άλλοι, λόγω και της επιστήμης που κάνω, ήξερα το θεσμικό τρόπο και υπήρχε πολύ λεπτή ισορροπία και ήμουν πολύ εκτεθειμένη. Ωστόσο, είχαν τρομοκρατηθεί τα αδέρφια μου και έμεναν, ειδικά τις πρώτες μέρες, στην κυριολεξία έξω από την πόρτα μου, μη μου συμβεί τίποτα σε μένα ή στο παιδί

μου, που υπήρχε αυτός ο κίνδυνος. Ευτυχώς, θέλανε δε θέλανε, μας δώσανε βήμα. Μιλήσαμε και με επιχειρήματα, από μία εκπομπή στην ΚΡΗΤΗ TV που είχε γίνει μετά από 4 ώρες, γιατί η κοινωνία ήταν διχασμένη, με τους Αλβανούς ή με τους εθνικιστές εδώ. Ακούγοντας τον τρόπο που το διαχειριστήκαμε, προσωπικά πέρα από συλλογικά που το κάναμε όλοι, προσωπικά έχω τις καλύτερες σχέσεις με τους Ρεθυμνιώτες. Με συγκινεί ιδιαίτερα αυτό. Ακούσανε, είχα τη δυνατότητα να υποστηρίξω τις δικές μου θέσεις, και η συγκεκριμένη εκπομπή έγινε ακριβώς μία μέρα πριν τη μεγάλη αντιρατσιστική διαδήλωση, με πολύ μεγάλη επιτυχία.

Δεν ξέρω βέβαια κατά πόσο, νομίζω ότι αυτός ο χώρος κατά κάποιο τρόπο μας το είχε φυλαγμένο αυτό το πράγμα, κάποτε πρέπει κάποιος να βγει και να τα πει, να έχει το θάρρος, για να ακολουθήσουν και οι άλλοι, αλλά εμένα με συγκινεί ιδιαίτερα των απλών Ρεθυμνιωτών, με πολλές προκαταλήψεις κατά τα άλλα. Ακούσανε όμως, προβληματιστήκανε και έρχονται στη δουλειά χωρίς να τους ξέρω, σε ξέρουμε και πολύ καλά τα λες.

Οπότε, είναι αυτός ο κοινωνικός διάλογος, και σ' αυτό το ζήτημα είναι τεράστιας σημασίας.

Ι.ΠΡΟΦΥΡΗ: Κατ' αρχήν να προσθέσω κάτι σ' αυτά που είπε ο Νάσος, τα πάρα πολύ σωστά. Υπάρχει κάτι το οποίο είναι ακόμα πιο επικίνδυνο, δεν θυμάμαι αν είναι από την ίδια έρευνα του Ευρωβαρόμετρου ή από άλλη, δεσμεύομαι να το ψάξω. Δυστυχώς, βρέθηκε ότι οι Έλληνες είναι πάρα πολύ μη δεκτικοί γενικά στο διαφορετικό. Δυστυχώς. Διαφορετικό, δηλαδή πολύ αρνητικοί απέναντι στα άτομα με αναπηρία, το πολύ απλό, δεν υπάρχουν ανάπηροι στην Ελλάδα. Εγώ όταν ήμουν στη Γαλλία έλεγα «πω-πω, πολλοί ανάπηροι εδώ». Μα και εδώ υπάρχουν, αλλά οι άνθρωποι δεν μπορούν να βγουν έξω, γιατί δεν μπορούν να μετακινηθούν, δεν υπάρχει πρόσβαση, δεν,

δεν. Πολύ αρνητικοί στους ανθρώπους με διαφορετικό σεξουαλικό προσανατολισμό, όνειδος, ντροπή! Οπότε, είναι πολύ λίγο ανεκτικοί γενικότερα στο διαφορετικό. Το ένα είναι αυτό.

Το δεύτερο, εγώ θέλω να αναφερθώ σε ένα πολύ πιο συγκεκριμένο ζήτημα που συνιστά ζήτημα ατόμων με πολλαπλές διακρίσεις. Θα με συγχωρήσετε, να αναφέρω κάτι το οποίο συμβαίνει στο φορέα μας, στο ΚΕΘΙ. Εμείς δεχόμαστε μόνο γυναίκες, φανταστείτε λοιπόν τι συμβαίνει όταν κάποιος άνθρωπος είναι γυναίκα, μετανάστρια, ανύπαντρη μητέρα και άτομο με αναπηρία. Και δυστυχώς, μέσα από ένα πολύ θλιβερό περιστατικό, θέλω να ρωτήσω ίσως και το Νάσο ή όποιον άλλο ξέρει, τι συμβαίνει και τι μπορούμε να κάνουμε για το εξής ζήτημα.

Έμαθα λοιπόν ότι όποιος δεν έχει την ελληνική υπηκοότητα, δεν έχει κανένα δικαίωμα να πάρει κανένα επίδομα, είτε αναπηρίας, είτε αν είναι ανύπαντρη μητέρα να πάρει αυτό το αισχρό πενιχρό βοήθημα, που είναι ντροπή, αλλά ούτε αυτό το δικαιούται. Και ήρθε δυστυχώς σε μένα μία κυρία, η οποία είναι μονογονέας, η οποία έχει δύο παιδιά με αναπηρία, αλλά έχει κάνει ένα μεγάλο αμάρτημα στη ζωή της, δυστυχώς έχει δελτίο ταυτότητας ομογενούς από τη Βόρεια Ήπειρο, άρα δεν δικαιούται τίποτα. Και το ένα της παιδί έχει σοβαρά ψυχολογικά προβλήματα, έχει νοσηλευτεί, και η άλλη της η κόρη είναι κωφή.

Πήρα λοιπόν, ζητώντας να μάθω τι δικαιούται αυτή η γυναίκα. Την πρώτη φορά από την Πρόνοια μου το έκλεισαν, γιατί δεν έκανα το κολπάκι να τους πω ότι είμαι από Υπηρεσία, νόμιζαν ότι είμαι εγώ η μετανάστρια και μου το έκλεισαν. Τη δεύτερη φορά, πήρα το επίσημό μου ύφος και τους λέω, σας τηλεφωνώ από υπηρεσία, οπότε δεν μου το έκλεισαν και μπήκαν στον κόπο

να μου απαντήσουν ότι εφόσον δεν έχει ελληνική ταυτότητα, δεν δικαιούται τίποτα. Αυτή η μονογονέας με τα δύο παιδιά με αναπηρία.

Πήρα την Ομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία, οι άνθρωποι μου είπαν ότι δυστυχώς έχουν κρούσει πολλές φορές την πόρτα στα Υπουργεία και από δω κι από κει, φωνή βοώντος, τίποτα. Άρα λοιπόν, βλέπουμε ότι υπάρχει και μία ακόμα πιο σοβαρή περίπτωση, που δυστυχώς δεν είναι τόσο σπάνια, τα άτομα πολλαπλών διακρίσεων. Και είναι ένα ερώτημα και παράλληλα μπορεί να το πάρει κανείς και σαν πρόταση, τι μπορεί να γίνει και πώς μπορούμε να προωθήσουμε τέτοιου είδους περιπτώσεις και ζητήματα.

Αυτά και σας ευχαριστώ πάρα-πάρα πολύ.

Ν.ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ: Φαίνεται έχουμε καλό ψυχικό συντονισμό, γιατί υπάρχει απάντηση, πραγματικά δηλαδή έχω εδώ στις δύο υπουργικές αποφάσεις, τη μία του 89 και την άλλη του 95, όπου λέει «ρυθμίζεται η διαδικασία παροχής βοήθειας στους έχοντες πάνω από 67% αναπηρία. Άτομα ανασφάλιστα, που πάσχουν από μεσογειακή αναιμία, νεφροπαθείς, βαριά νοητική καθυστέρηση και σε κάθε περίπτωση είναι ανέκδοτο να ασκήσουν βιοποριστικό επάγγελμα, παίρνουν από την ελληνική πολιτεία κάποιο επίδομα βοήθειας, τους δίνεται η πρόσβαση στα νοσοκομεία, σε δωρεάν φάρμακα κλπ.». Η αρμόδια Νομαρχιακή Υπηρεσία Κοινωνικής Πρόνοιας, πληροφορεί μετανάστη που πήγε να ρωτήσει επ' αυτού, ότι στα προγράμματα αυτά όλα, βαριάς αναπηρίας, εντάσσονται Έλληνας πολίτες, ομογενείς λέει εδώ, Έλληνες Κύπριοι και υπήκοοι κρατών – μελών της Ε.Ε. Εξαιρούνται δηλαδή οι μετανάστες.

Ι.ΠΡΟΦΥΡΗ: Ομογενείς είναι μόνο οι Ελληνοπόντιοι, οι ομογενείς από Βόρεια Ήπειρο εξαιρούνται. Οι Ελληνοπόντιοι μόνο, με ειδική ρύθμιση.

Ν.ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ: Επομένως, έχουμε εδώ ευθεία παραβίαση της οδηγίας

στο κομμάτι που μιλάει για την κοινωνική προστασία. Δηλαδή, και στο απλό πρωτοβάθμιο δικαστήριο αυτό είναι πολύ εύκολο να διαπιστωθεί, αν γίνει η σχετική προσφυγή. Και το δεύτερο, συμφωνώ για το θέμα των πολλαπλών διακρίσεων, διότι ένας μετανάστης μπορεί να είναι όλα αυτά, δεν είμαστε εκτός θέματος. Ένας μετανάστης μπορεί να υποστεί διάκριση λόγω των θρησκευτικών του πεποιθήσεων, περισσότερο γιατί είναι Μουσουλμάνος, παρά γιατί είναι Πακιστανός σε ορισμένες περιπτώσεις. Οπότε, δεν υπάρχει ειδική πρόβλεψη για προστασία περισσότερο ή πιο έντονα ή με πιο ισχυρές κυρώσεις, για το multiple discrimination, την πολλαπλή διάκριση.

ΑΝΟΥΑΡ ΙΚΜΠΙΑΛ: Θα ήθελα να σας πω εγώ, πριν δώσω το λόγο στην Άντλα, ότι τα προβλήματα είναι πάρα πολλά που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες, παρ' όλο ότι υπάρχει νόμος, που λένε με βάση την Ευρωπαϊκή οδηγία. Όμως, στην πραγματικότητα, στην καθημερινή ζωή, υπάρχει ρατσισμός και διακρίσεις στη δουλειά, για να κολλάμε ένσημα, αρνούνται οι εργοδότες, διαφημίζονται στις εφημερίδες, ακόμα και η Χρυσή Ευκαιρία που κυκλοφορεί σε όλη την Ελλάδα, γράφει ξεκάθαρα Όχι Αλλοδαποί, που κατά τη γνώμη μου, που ξέρω και το νόμο, απαγορεύεται. Αλλά γράφει ξεκάθαρα, όχι αλλοδαποί, για θέσεις εργασίας.

Και για κάποιο μετανάστη, αν θέλει να νοικιάσει σπίτι, όταν παίρνει τηλέφωνο, σ' αυτή την περίπτωση δεν γράφεται, αλλά του λένε, είσαι αλλοδαπός; Δεν το δίνουμε. Μόνο στους Έλληνες. Αυτό μου έχει συμβεί κι εμένα και σε άλλους Πακιστανούς και πιθανότατα συμβαίνει και σε άλλους μετανάστες.

Εκτός απ' αυτό, μιλάω για το ρατσισμό. Οι ρατσιστικές επιθέσεις, η βρισιά μέσα στο λεωφορείο, αυτά όλα πρέπει να τελειώσουν κάποια στιγμή, ή πρέπει να κατηγορηθούν, κάποιος να κάνει καταγγελία στο δικαστήριο. Πώς

γίνεται στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες, για να πω κι εγώ προτάσεις. Είχα πάει στη Βιέννη και ήμουν μέσα σ' αυτό το θέμα, ότι σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες υπάρχουν διάφορες ΜΚΟ και Συνήγοροι του Πολίτη και άλλες, που παίρνουν χρηματοδότηση για να καταθέσουν καταγγελία πραγματικά και όχι μόνο να συμβουλεύουν.

Εδώ, όπως έμαθα από το Νάσο και κάναμε προηγούμενα συζήτηση, μου είπε ότι μόνο 8 κρούσματα. Ακόμα και αυτό, 8 κρούσματα, δεν προχωρούν στο δικαστήριο, γιατί δεν υπάρχει χρηματοδότηση σ' αυτές τις οργανώσεις. Πρέπει να υπάρχει χρηματοδότηση σ' αυτές τις οργανώσεις, για να πάρουν αυτές τις υποθέσεις και να τις οδηγούν μέχρι το δικαστήριο.

Αυτή είναι μεγάλη ευθύνη του ελληνικού κράτος, να βοηθήσει τις οργανώσεις να αντιμετωπίσουν αυτά τα προβλήματα και να υπάρχει η σωστή αντιμετώπιση, να εφαρμόζεται ο νόμος.

Στην άλλη πλευρά, για να τελειώνει η ξενοφοβία, πρέπει να υπάρχει το φαινόμενο που είπε προηγουμένως η φίλη μου η Λιλιάννα από το Ρέθυμνο και εδώ, στην Αθήνα, παντού γίνονται αυτά. Κατά τη γνώμη μου, στα ΜΜΕ πρέπει να έχουμε λόγο, πρέπει να έχουμε εκπομπή για τους μετανάστες σε διάφορα κανάλια και ειδικά στο δημόσιο κανάλι, για να δείχνουμε στην κοινωνία καλή εικόνα του μετανάστη, είναι πολύ σημαντικό. Γιατί μ' αυτή η προπαγάνδα αυξάνεται η ξενοφοβία που υπάρχει εδώ και είναι πολύ ξεκάθαρο ότι εφόσον θα βγούμε εμείς στα κανάλια και θα δείξουμε καλύτερη εικόνα του μετανάστη, βεβαίως θα λυθούν κάποια πράγματα. Δεν έχουν ιδέα οι Έλληνες τι γίνεται στους μετανάστες, μόνο ξέρουν τα κακά πράγματα.

Εκτός απ' αυτό, να σας πω για τις διακρίσεις. Υπάρχουν πάρα πολλές, αφορούν τη θρησκεία – βεβαίως για όλα αυτά τα θέματα μιλήσαμε και στην κοινωνική ένταξη, μπορεί να μιλάνε και μέσα στο αντιρατσιστικό κίνημα κλπ,

αλλά είναι και τα θέματα εδώ, που αφορούν τις διακρίσεις. Για τους μετανάστες υπάρχουν διακρίσεις με τους μουσουλμάνους, γίνονται εδώ γιορτές, βγαίνουν εγκύκλιοι για να ταξιδεύουν οι μετανάστες που είναι νόμιμοι, αλλά μόνο οι εγκύκλιοι βγαίνουν για τους χριστιανούς μετανάστες, δεν βγαίνουν για τους μουσουλμάνους εδώ και 4-5 χρόνια, μόνο βγαίνουν το καλοκαίρι, Χριστούγεννα και για το Πάσχα.

Εμείς οι Μουσουλμάνοι, το έχω θέσει και σε προηγούμενα συνέδρια και στο ΠΑΣΟΚ μια φορά, όμως δεν έχει γίνει τίποτα μέχρι τώρα, ότι εμείς οι Μουσουλμάνοι δεν μπορούμε να ταξιδέψουμε στη χώρα μας, θρησκευτικές γιορτές αναγκαστικά κάνουμε εδώ, που δεν υπάρχει εδώ τίποτα για τους Μουσουλμάνους ακόμα, ούτε τζαμί, ούτε νεκροταφείο, ούτε ένας χώρος για να κάνουμε αυτή τη γιορτή.

Τα άλλα είναι όπως μιλάμε και για την εργασία, περιορίζουν τα δικαιώματα του μετανάστη, και βεβαίως είναι καθαρή διάκριση. Και εκμεταλλεύονται την οδηγία που συζητάμε, 78/2000 για ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα, που ζητάει από το μετανάστη 60.000 ευρώ. Άρα, από την κρατική πλευρά υπάρχει μία σκέψη, ότι δεν πρέπει να υπάρχουν συνθήκες ζωής σαν τους Έλληνες, πρέπει να είναι χειρότερα, να μη γίνουν επιχειρηματίες, να μην έχουν δική τους ανεξάρτητη εργασία και τους περιορίζει. Αυτή είναι μεγάλη διάκριση, μέσα σε μία πολυπολιτισμική κοινωνία, που ζουν και μετανάστες και είναι 10% σ' αυτό τον πληθυσμό στην Ελλάδα.

Το άλλο, ότι αφαιρέσανε τις άδειες του μικροπωλητή, το οποίο είναι και πάλι διάκριση, γιατί δεν υπάρχουν άδειες μικροπωλητή πια και μείνανε άνεργοι αυτοί οι άνθρωποι. Δεν βγαίνουν άδειες να πουλάνε στη λαϊκή για τους μετανάστες. Είναι σειρά προβλημάτων για τις διακρίσεις που

αντιμετωπίζουμε όλοι οι μετανάστες στην Ελλάδα. Και πρέπει αυτά να τα δούμε ένα-ένα, πώς μπορούν να λυθούν και πώς μπορούμε να απαιτήσουμε από την πλευρά των μεταναστών, από την πλευρά του Φόρουμ, μία συλλογική έμφαση πάνω σ' αυτά τα θέματα. Που λέμε ότι η Ελλάδα είναι στην Ευρώπη και είναι κομμάτι της Ευρώπης, αλλά υπάρχει και μία πλευρά που θέλει να γίνει κοινωνική ένταξη και άλλη πλευρά που εμποδίζει αυτά τα πράγματα, με αυτές τις διακρίσεις, αυτές τις διαφοροποιήσεις, με ξενοφοβία και ρατσισμό δεν μπορεί να γίνει ένταξη.

Και εδώ τελειώνω τις προτάσεις μου, αν έχω κάτι άλλο θα προσθέσω μετά.

Ν.ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ: Απλώς αποσαφηνίζω ότι εντόπισες άλλο ένα σημείο που πρέπει να καταγραφεί, προβλήματος συμβατότητας με τις οδηγίες, το θέμα των 60.000 ευρώ της ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας. Προσοχή όμως, όχι ως προϋπόθεση για την είσοδο κάποιου στη χώρα, που υπάρχει και αυτό, είναι απαράδεκτο βεβαίως, ρατσιστικό σαφέστατα, αλλά επειδή η οδηγία και ο νόμος εξαιρούν και λένε ότι κάθε χώρα μπορεί να θεσπίζει όσο αυστηρά πρότυπα θεωρεί εκείνη σκόπιμο για τον τρόπο απόκτησης της νομιμότητας, από κει και πέρα όμως, επειδή μου είπε τις προάλλες ο Ανουάρ ότι αυτό αφορά – και όντως έτσι είναι – και ανθρώπους που ήδη είναι εδώ εγκατεστημένοι, οπότε σε σχέση με τον Έλληνα πλέον συνάδελφό τους βρίσκονται σε δυσμενέστερη θέση, εξαιτίας αυτής της προϋπόθεσης, για να αλλάξουν στάτους, από εργαζόμενοι δηλαδή να γίνουν εργοδότες, εφόσον το επιθυμούν. Τότε σαφώς προσκρούει στον 3304, άρα κρατάμε αυτό, όπως και επιβεβαιώνουμε ότι ο νόμος 927/79 είναι ο νόμος ο οποίος τιμωρεί τον ρατσισμό. Δηλαδή εκφράσεις ρατσιστικές, πράξεις ρατσιστικές, ο οποίος είναι πλήρης.

Δεν θα πούμε στη συνέχεια προτάσεις πάνω σ' αυτόν, γιατί ο νόμος είναι απόλυτα πλήρης, σε ό,τι αφορά τουλάχιστον τους μετανάστες. Υπάρχουν κάποιες ελλείψεις για το σεξουαλικό προσανατολισμό που τον θέτουν άλλες ομάδες. Σε ό,τι αφορά τα θέματα εθνικής και φυλετικής καταγωγής, είναι απόλυτα πλήρης, πλην όμως δεν εφαρμόζεται. Δηλαδή, το γνωστό πρόβλημα. Όσες οργανώσεις προσπαθήσανε, ειδικά σε περιπτώσεις Ρομά, που έχουν γίνει ρατσιστικές επιθέσεις και αναφορές και λεκτικές ακόμα προσβολές από Δημάρχους, εκπροσώπους αυτοδιοίκησης, όταν πάνε να τους γκρεμίσουν τους καταυλισμούς κλπ., άρχοντες δηλαδή της Τ.Α., έχει γίνει προσπάθεια από ΜΚΟ και ο εισαγγελέας, εφαρμόζοντας το νόμο, λέει στερεοτύπως ότι εφόσον δεν διαπιστώνω ότι το πραγματικό κίνητρο αυτής της έκφρασης ή της φράσης ήταν ρατσιστικό, βάζω την υπόθεση στο αρχείο και δεν την προχωρώ.

Και έτσι, δεν έχουμε μέχρι στιγμής ποινική καταδίκη για υπόθεση ρατσισμού με βάση το νόμο 929/79, ο οποίος – υπογραμμίζω – είναι πλήρης, δεν μπορούμε παρά να ζητήσουμε την ορθή εφαρμογή του, αν είναι δυνατόν μέσα από σεμινάρια του Υπουργείου προς τους Εισαγγελείς, όπως κάνουν σε άλλα θέματα, στο trafficking ή σε άλλα, τους μαζεύουν και τους κάνουν σεμινάρια και τους εξηγούν ότι η νέα νομοθεσία με τις νέες διεθνείς συμβάσεις, έτσι να τους εξηγήσουν ότι υπάρχει και νομοθεσία για το ρατσισμό και δεν είναι για να μην εφαρμόζεται, είναι για να εφαρμόζεται.

ΑΝΟΥΡΑ ΙΚΜΠΑΛ: Μιλάμε για διάφορες καταγγελίες που δεν υπάρχουν σε μεγάλους αριθμούς, επειδή ο κόσμος δεν ξέρει τι δικαιούται. Πρέπει να υπάρχει ενημερωτικό σε διάφορες γλώσσες, να ξέρουν ότι ήδη υπάρχει αυτός ο νόμος. Εδώ υπάρχει και άλλη αδυναμία στις ελληνικές ΜΚΟ. Καλά, το κρατικό επίπεδο πληροφόρησης είναι μηδενικό, μόνο στα ελληνικά βγαίνουν,

αλλά εφόσον θα υπάρχει σε όλες τις γλώσσες τι δικαιούνται οι μετανάστες και αν είναι θέματα ρατσισμού, διάκρισης και ξενοφοβίας, βεβαίως θα τρέχουν προς τις υπηρεσίες να κάνουν καταγγελίες. Άρα, είναι μία πρόταση να υπάρχουν σε διάφορες γλώσσες αυτές οι οδηγίες, ειδικά για τον ρατσισμό, την ξενοφοβία και τις διακρίσεις.

ΑΝΤΛΑ ΣΑΣΑΤΗ: Επειδή με πρόλαβε ο Ανουάρ σε πάρα πολλά πράγματα, και σχετικά με τους μικροπωλητές και ο Νάσος πιο πριν για την εφαρμογή του νόμου και αν υπάρχουν καταγεγραμμένες περιπτώσεις, κάτι που ήθελα να ρωτήσω είναι αν ένας οργανισμός μπορεί να κάνει, αν δηλαδή εμείς σαν Φόρουμ Μεταναστών π.χ. έχουμε πολλές καταγγελίες από ρατσιστικές εκδηλώσεις σε διάφορους τομείς, μπορούμε να πάμε να κάνουμε καταγγελία στο Συνήγορο του Πολίτη, ή σε κάποια από τις τρεις αυτές αρχές;

Ν.ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ: Μιλάμε όχι για τις διακρίσεις τώρα, γιατί εκεί τα προβλήματα εκπροσώπησης θα τα πω αναλυτικά στη συνέχεια, μιλάμε για τον 929. Εκεί έχει γίνει μία τροπολογία μετά το 2002 που επιτρέπει και σε οργανώσεις. Παλιότερα, το πρόβλημα ήταν ότι έπρεπε να γίνει μόνο ατομικά και πιστεύουμε ότι αυτός είναι και ο λόγος που δεν προχωρεί. Από το 2002 και μετά, αν θυμάμαι καλά, επιτράπη και σε οργανώσεις, πάλι όμως ο νόμος δεν εφαρμόζεται. Βέβαια, δεν ξέρω και κατά πόσο είναι οι οργανώσεις πρόθυμες να το κάνουν, αλλά οι περιπτώσεις που σας λέω ότι ετέθησαν στο αρχείο, έγιναν από το Ελληνικό Παρατηρητήριο των Συμφωνιών του Ελσίνκι, που σε θέματα τέτοια δικαστικού ακτιβισμού είναι εξαιρετικά δραστήριο, ιδίως σε ότι αφορά τους Ρομά, εκπροσώπησε Ρομά ουσιαστικά, το έκανε για λογαριασμό των Ρομά, άσκησε τη δίωξη αυτή, δεν την έκαναν μόνο τους τα θύματα. Άρα επιτρέπεται, ναι, βεβαίως, μπορεί μία οργάνωση εφόσον έχει στο καταστατικό της όσο πιο ρητά καταγεγραμμένο είναι στο καταστατικό ότι το

κάνει αυτό, τόσο πιο εύκολο είναι να νομιμοποιηθεί δικαστικά κατά την άσκηση της πράξης αυτής. Μπορεί να γίνει. Από κει και πέρα βέβαια, είναι θέμα της Εισαγγελίας αν επί της ουσίας θα δεχτεί. Και συνήθως, κολλάει εκεί που σας είπα. Αλλά διαδικαστικά έχει λυθεί, μπορεί να το κάνει το Φόρουμ.

ΑΝΤΛΑ ΣΑΣΑΤΗ: Και ένα δεύτερο, με ενδιαφέρει πάρα πολύ αυτό το κομμάτι, γιατί απ' ό,τι είπαμε, ενώ υπάρχουν τέτοιες περιπτώσεις, δεν υπάρχουν καταγγελίες. Ή, όταν υπάρχουν καταγγελίες, οι ίδιοι οι εισαγγελείς βάζουν τις περιπτώσεις στο αρχείο. Σε τέτοια περίπτωση, που έχουμε πολλές περιπτώσεις καταγγελιών που έχουν μπει στο αρχείο, δεν μπορεί να γίνει κάτι άλλο πάνω σ' αυτό; Γιατί στην ουσία, μπορεί η οδηγία να έχει εφαρμοστεί και να υπάρχει ο νόμος, αλλά όταν δεν εφαρμόζεται ο νόμος; Λέω για τον αντιρατσιστικό νόμο. Ξέρουμε ότι η οδηγία έχει εφαρμοστεί μ' αυτό το νόμο.

Ν.ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ: Όχι, να τα διαχωρίσουμε. Ο νόμος 927/79 είναι ποινικός νόμος, δεν έχει καμία σχέση με την οδηγία για τις διακρίσεις και το νόμο 3304 που είναι σε υλοποίηση της οδηγίας αυτής, και που προβλέπει και αυτός ποινικές κυρώσεις, όχι πολλές, σε ορισμένα σημεία. Είναι ο αντιρατσιστικός νόμος. Εκείνος όμως τιμωρεί τις εκφράσεις ρατσισμού, τις προσβλητικές για την τιμή και την υπόληψη κάποιου ανθρώπου, εκφράσεις ρατσισμού, όχι τις διακρίσεις που υφίσταται κάποιος μέσα στη ζωή και σε πλαίσια εργασιακά κλπ., που είναι η νομοθεσία για τις διακρίσεις.

Εκεί, εφόσον είναι ποινικός νόμος, είναι θέμα της Εισαγγελίας και του δικαστηρίου, αν φτάσει στο ακροατήριο, να διαγνώσει δόλο ή κίνητρο ρατσιστικό και να τιμωρήσει ή όχι το δράστη. Από πλευράς πολιτείας δεν μπορεί να γίνει κάτι παραπάνω σε επίπεδο νομοθεσίας, δηλαδή δεν μπορεί να υποχρεώσει την ανεξάρτητη δικαστική εξουσία να πράξει αλλιώς.

ΑΝΤΛΑ ΣΑΣΑΤΗ: Δεν εννοούσα δικαστικά, γιατί έγινε μία πρόταση πιο πριν να βγούμε προς τα ΜΜΕ, να δείξουμε κάποια πράγματα, εννοούσα αυτό. Αν μπορούμε, αν υπάρχει κάπου καταγεγραμμένο αυτό, ούτως ώστε να μπορούμε να πούμε ότι τον προηγούμενο χρόνο είχαμε τόσες περιπτώσεις και όλες πήγαν στο αρχείο.

Ν.ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ: Μπορεί να ζητηθεί από τις οργανώσεις που έχουν προσπαθήσει να το κάνουν αυτό και θα έχουν έτοιμο το υλικό, να αναφέρουν τις περιπτώσεις στις οποίες συνέβη αυτό και πώς και τι συγκεκριμένα, ώστε μετά να γίνει μία προς τα έξω γνωστοποίηση, μία πολιτική καταγγελία και να συνοδεύεται και από ένα εποικοδομητικό θα έλεγα αίτημα προς την πολιτεία, να επιμορφώνει – είναι το μόνο που μπορεί να κάνει, δεν μπορεί να δώσει διαταγές στα δικαστήρια ή να επέμβει – να επιμορφώσει όμως πολλούς δικαστικούς λειτουργούς, για τους οποίους εγώ είμαι απολύτως βέβαιος ότι δεν γνωρίζουν ούτε τις έννοιες αυτές που μιλάμε τώρα, ούτε την ευρωπαϊκή νομοθεσία, απολύτως τίποτα. Άρα, η πολιτεία εδώ έχει χρέος, το Υπουργείο Δικαιοσύνης, να επιμορφώσει. Δεν μπορεί να παρέμβει, να τους πει τι απόφαση θα πάρουν και δεν πρέπει. Αλλά έχει χρέος να τους επιμορφώσει. Αυτό μπορούμε να το ζητάμε, καταγγέλλοντας παράλληλα το γεγονός ότι δεν έχει ποτέ εφαρμοστεί ο νόμος αυτός, με στατιστικά στοιχεία που θα μας δώσουν οι ίδιες οι ελληνικές οργανώσεις που έχουν ασχοληθεί.

Ι.ΠΕΡΗΣ: Θα ήθελα να ρωτήσω για τους νόμους, να μας ξαναπείς πάλι αν μπορείς τώρα, τους αριθμούς των νόμων.

Ν.ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ: Οι οδηγίες είναι η οδηγία 43 και 78/2000, οι οδηγίες της Ε.Ε. αυτές οι δύο. Και ο νόμος ο ελληνικός ο οποίος τις ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο, είναι ο 3304/2005. Η άλλη νομοθεσία που δεν έχει καμία σχέση

και είναι του ποινικού δικαίου, είναι ο 927/79, είναι ο αντιρατσιστικός νόμος της Ελλάδας.

Ι.ΠΕΡΗΣ: Θα ξεκινήσω από το τέλος, σχετικά με το νομοθετικό πλαίσιο που ανέφερε και η Άντλα, το πώς βρίσκεται άκρη σε τέτοιες περιπτώσεις. Θα πω ότι οι ίδιες οι οργανώσεις, οι ίδιοι οι μετανάστες μπορούν να προκαλέσουν τη δημιουργία ενός νέου πλαισίου, ενός νέου νόμου, ένα πακέτο δηλαδή, όπου θα οσμώνονται οι τρεις διαφορετικοί αυτοί νόμοι.

Πώς; Καταγράφοντας τις περιπτώσεις, βρίσκοντας κοινούς παρανομαστές ούτως ώστε να μην ακούγονται γενικόλογα 8 καταγγελίες, τι καταγγελίες, πού τείνουν για να κριθούν αυτές οι καταγγελίες. Μπορούν οι νόμοι έτσι όπως είναι, είτε προέρχονται αμιγώς από την Ε.Ε., είτε από την Ελλάδα, να κρίνουν αυτές τις περιπτώσεις; Ή χρειάζεται, ανάλογα τις ιδιαιτερότητες, η ίδια η Ελλάδα, σε συνεργασία με τις οργανώσεις, που δεν νομίζω να έχουν κανένα πρόβλημα, ούτε οι μεν ούτε οι δε, να βρουν – για παράδειγμα θα φέρω την οργάνωση για τις κακοποιημένες γυναίκες, που πρόσφατα πήρε και από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ένα τιμητικό – συγκεκριμένα ο Ανουάρ θυμάται, η Νίκη Ρουμπάνη. Η Νίκη η Ρουμπάνη δεν προσμετρά ούτε το Φόρουμ προσμετρά, τι ακριβώς έχει συμβεί με τις διαδικασίες.

Δηλαδή, το Φόρουμ θα είχε κάθε λόγο να πει ότι εμείς σαν Φόρουμ διεκδικούμε κάποιους τίτλους και κάποια εύσημα για κάποιες καταγγελίες και όχι επιμέρους ΜΚΟ, όχι επιμέρους άτομα ή οργανώσεις. Όχι ότι δεν θα μπορούσε να γίνει και έτσι και δεν θα υπάρχει κέρδος. Αλλά να βλέπουμε σε τελική ανάλυση ότι το κράτος σε πολλές περιπτώσεις επωφελείται απ' αυτήν όλη τη χαώδη διαδικασία του τι αναλογεί σε ποιον. Και επωφελείται για πολύ

ευνόητους λόγους, γιατί έτσι βάζει άλλους να βγάζουν το φίδι από την τρύπα, όπως θα λέγαμε.

Θέλω να επιχειρηματολογήσω σε ό,τι ακούστηκε, σαν εκπαιδευτικός που είμαι στα σχολεία πολλά χρόνια, έχω δει τη δεύτερη γενιά και στο πρώτο κύμα, και στο δεύτερο και στο τρίτο. Συγκριτικά με το 1990 και το 2008, θα πω, διάβασα και πρόσφατα στο Athens Voice ένα χαριτωμένο, ότι όπως λέγαμε παλιά Ελληνοαμερικανοί, θα μπορέσουμε να πούμε και τώρα Ελληνοαλβανοί; Αυτό βέβαια πέραν του σχήματος λόγου, υποκρύπτει, θα μπορούσα να πω, και ένα επιχείρημα κάποιων, και όχι μόνο Ελλήνων, που λένε ότι οι Αλβανοί αυτή τη στιγμή στην Ελλάδα περνάνε πολύ καλύτερα, με προνόμια – σε εισαγωγικά ή εκτός εισαγωγικών – με συμφωνίες κάτω από το τραπέζι, είτε όπως είδαμε πρόσφατα με το Μπαμπινιώτη που πήγε στην Αλβανία και ίδρυσε κάποιο σχολείο εκεί – είτε με συμφωνίες πάνω από το τραπέζι.

Στα ελληνικά σχολεία, ποσοτικά, θα έβλεπα τους Αλβανούς δεύτερης γενιάς να δέχονται κάποιες διακρίσεις, αλλά ποιοτικά το όλο πρόβλημα υπάρχει στις υπόλοιπες κοινότητες. Δεν έχω στοιχεία, θα μπορούσα όμως εφόσον ανοίξει μία τέτοια σοβαρή συζήτηση για το τι συμβαίνει για τη δεύτερη γενιά στα σχολεία και γενικά στην εκπαίδευση, να δούμε τι ακριβώς συμβαίνει και να έχουμε και πορίσματα πιο επιστημονικά.

Αυτό το άλλο που ήταν πολύ ενδιαφέρον, τα άτομα πολλαπλών διακρίσεων. Θα έλεγα ότι με τέτοιες πιέσεις και τέτοια προβλήματα, μάλλον μία είναι η διάκριση και δεν είναι ευφυολόγημα, διότι σε οποιεσδήποτε άλλες κατηγορίες, είτε ο άλλος είναι τυφλός, είτε είναι ανάπηρος κλπ. αυτό το πράγμα νομίζω το ζούμε στην καθημερινότητα. Ξέρουμε πολύ καλά ότι είναι ένας διαρκής αγώνας και από τη μεριά τους και από τη μεριά μας σαν

κοινωνία. Και αυτές οι αγκυλώσεις δεν φεύγουν πολύ εύκολα. Όμως, σε περίπτωση μετανάστη, εγώ θα έλεγα ότι η διάκριση είναι μία και δεν πρέπει να αποσπάται η κατηγορία, η καταγγελία, ότι εντάξει, είναι και κάτι άλλο, δεν είναι μόνο αυτό.

Εγώ θα έλεγα ότι η διάκριση δεν πρέπει να μας ξεφεύγει, είναι μία. Είναι μετανάστης, γι' αυτό υπόκειται σ' αυτά που υπόκειται. Και όλα τα άλλα πηγαινούν συνοδευτικά.

Ως προς το τελευταίο του Ανουάρ, μία παρατήρηση που έκανε, σχετικά με τις ευρωπαϊκές οδηγίες και πώς εφαρμόζονται. Το ελληνικό κράτος δεν παίρνει σοβαρά υπόψη τα συμβαίνοντα στο έδαφός του, μεταθέτοντας τα προβλήματα για ένα απώτερο μέλλον. Ή μάλλον, το βγάζω με πολλές κατηγορίες, 1) είναι το απώτερο μέλλον, γενικά και αόριστα, 2), το αφήνει ανοιχτό για διακρατικές συνεργασίες, κλείνοντας το μάτι δηλαδή σε άλλες χώρες, όπου θα παίρνουν από κοινού τις ευθύνες. 3) άλλη έννοια επίλυσης τέτοιων προβλημάτων, να μεταθέτει ευθύνες σε επιμέρους υπηρεσίες, οργανισμούς ΜΚΟ ή άτομα φορέων, αλλά μόνο το ίδιο δεν φταίει σαν ελληνικό κράτος. Τα κατηγοριοποιώ επίτηδες. 4) η κομματική εκμετάλλευση ή ένα παζάρι σε έναν κύκλο όπου το ένα κόμμα είναι πιο ειδικό, πιο εχθρικό ή πιο φιλικό. 5) σε οικονομικό –μικροοικονομικό όφελος, 6) σε θρησκευτικά επιχειρήματα που αποσκοπούν σε τεχνητούς φραγμούς ανάμεσα σε λαούς και όχι καθαρά θρησκευτικές διαφορές, 7) σε δήθεν δικαιώσεις μέσα από νομοδικαστικές διαδικασίες – ως προς την παρατήρηση του Νάσου αυτό – και μετά, σε μία απάντηση που έδωσε ο Ανουάρ, βγάζω μία άλλη κατηγορία, την 8) θέματα πληροφόρησης των νόμων για διακρίσεις, σε διάφορες γλώσσες, με κατανοητό γραπτό κείμενο. Αυτό νομίζω λείπει και πρέπει από το τραπέζι αυτό να μείνει ότι δεν είναι και τόσο δύσκολο. Η κάθε κοινότητα αυτό το

πράγμα, ειδικά της πληροφόρησης των νόμων, να το κάνει πολύ γρήγορα πραγματοποιήσιμο. Και 9) αυτό που είχα πει στην αρχή του λόγου μου, δηλαδή για έναν τρίτο δρόμο ως προς το νομοθετικό πλαίσιο, που θα είναι ένα πακέτο όπου θα μαζεύονται όλοι αυτοί οι νόμοι.

Ευχαριστώ.

Ν.ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ: Πάνω σ' αυτό, πραγματικά η ιδέα αυτή είναι πάρα πολύ καλή, να υπάρχει ένα τέτοιο σαν το Φόρουμ, που να μιλάει αποκλειστικά για τις διακρίσεις, δηλαδή να λέει με πολύ απλά λόγια, τι αν πάθει κάποιος, σε ποιους τομείς και τι αν πάθει, πού μπορεί να απευθυνθεί και πώς. Στις κοινότητες, στις οργανώσεις, στο Συνήγορο του Πολίτη, αλλά κατανοητά, για να μη πηγαίνουν για άσχετες υποθέσεις εκτός διακρίσεων.

Έχει ήδη κάνει κάτι τέτοιο σε αρκετές γλώσσες και θα πρέπει να έρθουμε σε μία επαφή μαζί τους, εγώ δηλαδή είμαι ήδη και τους είχα καλέσει και σήμερα να έρθουν εδώ, η οργάνωση Κόσμος Χωρίς Πολέμους και Βία, που έχει ένα τμήμα το οποίο ασχολείται αποκλειστικά με διακρίσεις και μετανάστες. Αλλά αποκλειστικά με διακρίσεις. Δηλαδή, τους ενδιαφέρει πολύ η εφαρμογή του νόμου 3304, με βομβαρδίζουν συνεχώς ηλεκτρονικά με ερωτήσεις για την πορεία του νόμου, για ενημερώσεις κλπ. και γι' αυτό τους είχα ζητήσει να έρθουν και σήμερα. Είναι η Μαριλένα η Λιβανού, ήδη αυτοί είχαν βγάλει ένα τέτοιο φυλλάδιο, ύστερα από κάποια σεμινάρια που πριν 2-3 χρόνια η ΑΝΤΙΓΟΝΗ εθελοντικά προσφέρθηκε να κάνει μαζί τους.

Είχαμε πάει σε κάποιες κοινότητες Αφρικανών στην Κυψέλη και άλλων, κανονίζανε τα ραντεβού και πήγαινα εγώ και έλεγα με απλά λόγια, όπως είμαστε σήμερα, ήμασταν 5-10 άτομα εκεί, οι υπεύθυνοι της κάθε κοινότητας, να καταλάβουν περί τίνος πρόκειται, ώστε να μπορούν μετά όταν θα λαμβάνουν σχετικά παράπονα από τα μέλη τους, να τους εξηγούν τι είναι

και πού μπορούν να απευθυνθούν. Η Βουλγαρική με τον Ρόσελ, είχαμε πάει στην Ομόνοια στα γραφεία τους και κάναμε αυτό το πράγμα. Και το συντόνιζε όλο αυτό η ομάδα του Κόσμου Χωρίς Πολέμους. Αυτοί οι ίδιοι φτιάξανε από τότε, ένα τουλάχιστον ελληνόφωνο, αγγλόφωνο και ίσως και βουλγαρόφωνο φυλλάδιο και θα μπορούσε πάνω σ' αυτό και σε συνεργασία μαζί τους, να βγει και κάτι άλλο, με νεότερες ίσως εξελίξεις από το Φόρουμ πλέον, το οποίο να το στέλνει προς τα κάτω, στις οργανώσεις, για να γίνεται.

Και να πω επίσης ότι είναι και θετικές οι εξελίξεις στο θέμα της ξενοφοβίας. Είπαμε τα αρνητικά, αλλά το θέμα της σημαίας αν σκεφτούμε 10 χρόνια πριν τι γινόταν και τι γίνεται σήμερα, πρόσφατα έτυχε να είμαι και σε μία εκπομπή στη Στεφανίδου στην τηλεόραση πάνω σ' αυτό, το κλίμα ήταν τελείως διαφορετικό. Ήταν ένας χώρος, ο συγκεκριμένος, ο γνωστός, που αντιτίθεται, και από κει και πέρα το ευρύ κοινό, το mainstream κοινό έλεγε μα πώς είναι δυνατόν μία αριστούχος Αλβανίδα, η οποία πέτυχε με τόσες δυσκολίες, στην Κρήτη ήταν μάλιστα σε ένα χωριό, ήταν δηλαδή καταλυτικά εναντίον της άποψης ότι δεν δικαιούται. Ουσιαστικά αυτό στη συνείδηση έχει περάσει πλέον, ότι δικαιούται.

Και ήδη έχουμε πάει παραπέρα, ώστε να προβληματίζονται αν συνολικά ο θεσμός της παρέλασης βοηθάει ή δεν βοηθάει. Δηλαδή από το κομμάτι δικαιούται να κρατάει ή δεν δικαιούται, έχουμε φύγει, έχουμε νικήσει – πρέπει να το πούμε αυτό, δέκα χρόνια πριν ήταν υπό αίρεση αυτό – και έχει προχωρήσει. Άρα, υπάρχει και πρόοδος, να μη λέμε μόνο τα αρνητικά, γιατί αλλιώς δεν θα παίρνουμε και κουράγιο.

Π.ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ: Επειδή κάναμε πολύ λόγο για τις οδηγίες, βέβαια κάποια στιγμή το είπες, αλλά νομίζω ότι είναι πολύ σημαντικό πριν απ' όλα να έχουμε αυτό στο μυαλό μας, γιατί πρόσφατα κι εγώ κοιτούσα τις οδηγίες,

όπως και τον 3304, αλλά για μένα τουλάχιστον, η άποψη η δική μου είναι ότι αποτελεί ένα ευχολόγιο. Γιατί ενώ λέει κάποια γενικά πράγματα, ότι δεν πρέπει να υπάρχουν διακρίσεις, κατά πρώτον είναι πολύ σημαντικό ότι αφήνει περιθώριο – και ο Νάσος ας με διορθώσει, γιατί σίγουρα τα έχει μελετήσει καλύτερα από μένα, απ' ό,τι έχω καταλάβει τουλάχιστον σήμερα -. Αφήνει τη μεταναστευτική πολιτική να την ορίσει το κάθε κράτος – μέλος της Κοινότητας.

Που σημαίνει ότι κατά πρώτον ισχύει για όσους είναι νόμιμοι μετανάστες. Κατά δεύτερον, αν αποφασίσει οποιαδήποτε χώρα ότι εγώ σήμερα θέλω όλους τους μετανάστες να τους διώξω από τη χώρα μου, μπορεί να το κάνει. Άρα, στην ουσία είναι σαν τους παπάδες που μπορεί να έρθουν να πούνε «αγαπάτε αλλήλους», ή οτιδήποτε. Εγώ τουλάχιστον έτσι το είδα.

Δηλαδή, αν θέλουμε πραγματικά να μιλήσουμε ότι υπάρχει ένα νομικό πλαίσιο το οποίο να καταπολεμάει τις διακρίσεις, θα πρέπει αυτό να παίρνει σάρκα και οστά. Που θα μπορούσε να πάρει – βέβαια καταλαβαίνουμε όλοι ότι η Ε.Ε. είναι πολύ δύσκολο και δεν επεμβαίνει στις εσωτερικές νομοθεσίες των κρατών-μελών – αλλά και σε επίπεδο χώρας όταν λέμε ότι και η Ελλάδα έβγαλε τον αντίστοιχο νόμο, προσαρμόστηκε στην οδηγία, υπάρχει ο 3304 ο οποίος όμως έρχεται και αυτός και αντιγράφει τις διατάξεις της ευρωπαϊκής οδηγίας.

Στην πράξη όμως, όταν υπάρχουν ειδικές νομοθεσίες, οι οποίες είναι αυτές που ορίζουν το θεσμικό πλαίσιο για τους μετανάστες και δημιουργούν με όλες τις ρυθμίσεις διακρίσεις, έρχεται και μειώνεται και η αξία των οδηγιών και ο νόμος που έχουμε θεσπίσει σαν χώρα, ο 3304. Άρα, στην ουσία, αυτό που για μένα τουλάχιστον είναι το αιτούμενο και γι' αυτό γίνονται και προσπάθειες και από το Φόρουμ και ίσως και από διάφορες

άλλες οργανώσεις και από τη ΓΣΕΕ, είναι πώς θα γίνουν νόμοι οι οποίοι πραγματικά να μην αφήνουν την καλλιέργεια ή τη συνέχιση των διακρίσεων. Που σημαίνει ότι θα έπρεπε να αλλάξουν αυτοί οι νόμοι που ρυθμίζουν τη μεταναστευτική πολιτική της χώρας μας.

Όπως και το βασικότερο πριν απ' όλα, κάτι πολύ θετικό που όντως δεν θα άφηνε να υπάρχουν διακρίσεις, είναι αν μη τι άλλο όσοι ζουν στην Ελλάδα να έχουν τα minimum δικαιώματα που μπορεί να σχετίζονται με το δικαίωμα στην υγεία, στην παιδεία, και να είναι λυμένα κάποια βασικά ανθρώπινα δικαιώματα. Η δική μου τουλάχιστον άποψη για τις οδηγίες και για το νόμο, είναι αυτή, παρ' ό,τι έχω το ρόλο παρατηρήτριας.

ΛΙΛΙΑΝΑ ΣΑΛΙΕΙ: Ήθελα να κάνω μία παρέμβαση σε κάποια ζητήματα. Για παράδειγμα, οι οδηγίες της Ε.Ε. και τι θα μπορούσαμε να κάνουμε πάνω σ' αυτό. Εγώ πάντα διαφωνούσα και διαφωνώ, ότι η μεταναστευτική πολιτική της Ελλάδας ταυτίζεται με τις οδηγίες της Ε.Ε., είναι δύο διαφορετικά πράγματα. Όπως επίσης εδώ στην Ελλάδα, η κυβέρνηση, αυτή η κυβέρνηση η νεοφιλελεύθερη κατά τα άλλα, δεν ταυτίζεται με τη θέση του Καρατζαφέρη, του ΛΑΟΣ.

Νομίζω ότι για μας δεν θα ήθελε πολύ μεγάλη προσπάθεια, απλά μία συντονισμένη - που δυστυχώς μέχρι τώρα έλειπε - μία συντονισμένη δράση από το Φόρουμ Μεταναστών, στα πλαίσια του Φόρουμ Μεταναστών και ευρύτερα, μαζί με τους Έλληνες και τη ΓΣΕΕ, το θεωρώ πολύ σημαντικό ότι ασχολείται με τα ζητήματα των μεταναστών, θα μπορούσαμε να πετύχουμε πολλά πράγματα. Εγώ πιστεύω ότι ειδικά τώρα που το ΛΑΟΣ συμμετέχει στη Βουλή, θα γίνουν πολύ δυσκολότερα τα πράγματα.

Η Κυβέρνηση είναι όντως εγκλωβισμένη. Από τη μία μεριά πιέζεται από την Ε.Ε. για μεταναστευτική πολιτική, από την άλλη είναι η προπαγάνδα

που κάνει το ΛΑΟΣ και που πιάνει, διαπερνά όλη την κοινωνία και όλο το πολιτικό φάσμα, σε διαφορετικό βαθμό, το τονίζω πάλι αυτό. Και η έλλειψη της δράσης από τη μεριά των οργανώσεων των ίδιων των μεταναστών. Γιατί με λίγη παρέμβαση η κυβέρνηση, αν σε αυτή την κατάσταση που επικρατεί αυτή τη στιγμή, η κυβέρνηση και η κάθε κυβέρνηση, θα πάρει μέτρα για μία καλύτερη μεταναστευτική πολιτική, θα έχει πολύ πολιτικό κόστος στην ελληνική κοινωνία, γιατί πιάνουν τα κόλπα του Καρατζαφέρη. Και προτιμά καλύτερα να τα έχει λίγο με την Ε.Ε., παρά να έχει πολιτικό κόστος, γιατί αυτό μπορεί να ρίξει και την κυβέρνηση. Και από τη στιγμή που δεν υπάρχει αντίσταση των ίδιων των μεταναστών και των χωρών αυτών, που να δικαιολογεί ενδεχομένως μία καλύτερη στάση της, να μπορεί να βελτιώσει πολλά πράγματα με βάση τις ευρωπαϊκές οδηγίες, θα μπορούσε να λύσει πολύ πιο εύκολα τα χέρια της, γιατί θα μπορούσε να ήταν κατά κάποιο τρόπο δικαιολογημένη στην ελληνική κοινωνία, που έχει τρομοκρατηθεί, χωρίς να ακούει άλλη θέση.

Εδώ μπαίνει το ζήτημα του να έχουμε βήμα στον κοινωνικό διάλογο, βήμα στα ΜΜΕ. Βήμα στη Βουλή. Πρέπει να απαιτούμε, όχι απλά να τους παρακαλούμε. Να τους παρακαλούμε στην αρχή, αλλά κλιμακώνεις τη στάση από τη στιγμή που δεν υπάρχει.

Το δεύτερο ήταν με τις καταγγελίες. Δεν βγαίνουν εδώ στην Ελλάδα, μήπως θα ήταν καλύτερα, κάνοντας ως μία οργάνωση – που είναι πιο εύκολο – καταγγελίες, μηνύσεις, μπορεί να μη περάσεις στους δικαστές αυτό, μπορεί να πάει στο αρχείο. Απλά θεωρώ ότι είναι πάλι πολύ μεγάλης σημασίας η δημοσίευση εδώ στην Ελλάδα. Αν γίνει μία δυνατή καταγγελία, θα ενθαρρυνθεί ο κόσμος, που ταυτόχρονα είναι πολύ σημαντικό το θέμα της ενημέρωσης που είπε ο Ανουάρ, σε απλές γλώσσες των μεταναστών, θα

ενθαρρύνει τον κόσμο να κάνει καταγγελίες. Το πρόβλημα στην Ελλάδα είναι ότι υπάρχουν πολλές περιπτώσεις, απλά δεν βγαίνουν στην επιφάνεια, δεν βγαίνουν στη δημοσιότητα, σε σχέση με άλλες, που βγαίνουν πολύ πιο εύκολα.

Το άλλο που ήθελα να πω, ήθελα και τη δική σας θέση ως εκπαιδευτικός, εγώ το καταλαβαίνω ότι υπάρχει αυτό για τους Αλβανούς, δεν ξέρω για προνόμια, δεν ξέρω ειλικρινά για συμφωνίες κάτω από τα τραπέζια ή πάνω. Μακάρι να γινόταν διακρατικές συμφωνίες αλλά δυστυχώς, εμάς μας εκμεταλλεύονται, όπως πιστεύω και κάθε άλλη κοινότητα, ταυτόχρονα και οι δικές μας κυβερνήσεις. Και σας φέρνω ένα επιπλέον πρόβλημα των μεταναστών. Το να πάρουμε έγγραφα από τις δικές μας υπηρεσίες της κάθε χώρας, αυτό που ανέφερα και το πρώι...

ΑΝΟΥΡΑ ΙΚΜΠΑΛ: Λιλιάννα, πρέπει να μείνουμε στο ζήτημα ρατσισμός – διακρίσεις – ξενοφοβία.

ΛΙΛΙΑΝΑ ΣΑΛΙΕΙ: Εγώ συμφωνώ ότι οι διακρίσεις είναι ένα προς όλες τις κοινότητες, μπορεί να είναι περίπλοκο, μπορεί να υπάρχει και ένα είδος ρατσισμού, μεγαλύτερες κοινότητες, μικρότερες κοινότητες, δεν το αποκλείω αυτό.

Όπως το άλλο που εμένα φίλοι στο Ρέθυμνο μου λένε, μα γιατί δεν σας θέλουν ούτε οι Σύριοι; Και εγώ έχω φίλους Σύρους που από την άλλη μου λένε, μα τι ρατσισμός υφίσταται ο Αλβανός εδώ. Το πρόβλημα είναι ότι ο Σύριος δεν το κάνει επειδή όντως δεν μας... μπορεί να υπάρχουν περιπτώσεις που δεν μας συμπαθεί επειδή έχει μία κακή εμπειρία με έναν συγκεκριμένο Αλβανό, ωστόσο έχουν και φιλίες με άλλους Αλβανούς. Απλά, ξέροντας ότι δεν μας γουστάρει το αφεντικό, ο Έλληνας, είναι κι αυτός με τη σειρά του εναντίον. Δεν υπάρχει εκεί ποιοι είναι μεγαλύτεροι, είναι πολύ περίπλοκο το

ζήτημα. Και ως μεγαλύτερη κοινότητα, μπορεί σαν Λιλιάνα να έχω καταφέρει να έχω και μια δουλειά με μεγαλύτερο εισόδημα, να έχω προσωπικά μπει και στο Πανεπιστήμιο, αλλά με πληγώνει αφάνταστα όταν ειδικά με τους Αλβανούς, ακούς από παντού. Ο καλός Σύριος, ο καλός φίλος Σέρβος και ο κακός Αλβανός.

ΑΝΟΥΑΡ ΙΚΜΠΙΑΛ: Αυτό το είπαμε, τι προβλήματα, από πού ξεκινάει, δώσαμε έμφαση στα ΜΜΕ και στην προπαγάνδα.

ΛΙΛΙΑΝΑ ΣΑΛΙΕΙ: Μπορεί να υπάρχουν κακοί Αλβανοί, αλλά δεν φταίω εγώ αν κάποιοι Αλβανοί, όπως εσείς δεν φταίτε για τους κακούς Έλληνες.

ΑΝΟΥΑΡ ΙΚΜΠΙΑΛ: Λες ότι αντιμετωπίζουμε ρατσιστικά, την καλύτερη μεταναστευτική πολιτική δεν την θέλουν οι βουλευτές, η ομάδα του ΛΑΟΣ, δηλαδή φοβάται η Ν.Δ. ή η κυβέρνηση. Σας απαντώ και θα μιλήσουμε μετά, να έχεις υπόψη σου ότι δεν φοβούνται καθόλου, με βάση τις προτάσεις των ακροδεξιών αυτοί θα είναι ακόμα πιο σκληροί, αυτό να το έχεις υπόψη σου. Αυτό είναι άλλο ζήτημα, θα σου πω μετά αν θα έχουμε χρόνο.

Ν.ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ: Στις παρατηρήσεις σας, μακριά από μένα κάθε υπόνοια εξωραϊσμού νομοθετημάτων της Ε.Ε., γι' αυτό στην αρχή προσπάθησα να σας εξηγήσω τη φιλοσοφία των οδηγιών και προς τις δύο κατευθύνσεις, και τη θετική και την αρνητική. Ισχύει αυτό το οποίο λέτε, ότι δεν μπορούμε να εναποθέσουμε τους αγώνες του αντιρατσιστικού κινήματος, τα αιτήματα για τη νομιμοποίηση, τα τεράστια προβλήματα με την ιθαγένεια, με τη δεύτερη γενιά, ζητήματα κατ' εξοχήν πολιτικά στη φύση τους, να τα μεταθέσουμε στην εφαρμογή των οδηγιών και ενός χαρτιού, ενός νόμου. Είναι ζητήματα ευρύτερου αντιρατσιστικού κινήματος και ευρύτερου κινήματος θα έλεγα. Άρα, αυτό είναι σαφές.

Από την άλλη όμως, στην Ελλάδα κάπου έχουμε πάει και στο άλλο άκρο. Δηλαδή, μπορεί να γίνονται κάποια νομοθετήματα, να υπάρχουν, και εμείς να μη μπαίνουμε καν στον κόπο να τα μελετήσουμε, να τα διαβάσουμε, να τα καταλάβουμε και να αξιοποιήσουμε ως όπλο, κάποιες θετικές προτάσεις. Σας θυμίζω ότι ο Πουλαντζάς έλεγε να κάνουμε ρωγμές στο κράτος και ακόμα και μέσα από τους θεσμούς, αν μπορούμε να περνάμε δικά μας μηνύματα, για να ανατρέψουμε συσχετισμούς και καταστάσεις.

Αν αυτές οι οδηγίες γίνουν κτήμα οργανώσεων και μπορέσει να αξιοποιηθεί ένα οπλοστάσιο, δεν είναι όλα στον αέρα. Δηλαδή, το γεγονός της ανατροπής του βάρους της απόδειξης είναι κάτι το οποίο είναι πολύ χειροπιαστό. Μέσα στο δικαστήριο ισχύει, θέλουν δεν θέλουν, ισχύει. Υπάρχουν προβλήματα, θα τα πούμε στο δεύτερο μέρος, αλλά ισχύει. Η έννοια των διακρίσεων είναι επίσης ένα όπλο. Και μάλιστα, ξέχασα να πω πριν ότι αναφέρει και τον εκφοβισμό και την ταπεινωτική μεταχείριση γενικά, δηλαδή τη δημιουργία κλίματος εκφοβισμού και ταπεινωτικής μεταχείρισης μέσα στο χώρο εργασίας.

Σκεφτείτε τη σεξουαλική παρενόχληση, ένα είδος παρενόχλησης εν γένει, μέσα στον εργασιακό χώρο, για λόγους εθνικής ή φυλετικής καταγωγής. Δηλαδή, πάμε πέρα από την έμμεση και την άμεση διάκριση, γιατί απαγορεύεται και η έμμεση διάκριση, όταν δεν σου λέει ευθέως ότι πρόκειται για διάκριση και στην ουσία υποκρύπτει διάκριση. Επομένως, πρόκειται για ρυθμίσεις οι οποίες μπορούν να αξιοποιηθούν από τα ίδια τα θύματα.

Και έρχομαι εδώ στη φίλη μας, που είπε πώς θα λύσουμε το διαδικαστικό ζήτημα των υποθέσεων, πραγματικά αυτό είναι πολύ σημαντικό. Είχα προτείνει προ καιρού στον Μοαβία, να κάνουμε το εξής: να μαζεύουμε

καταγγελίες από μέλη του Φόρουμ, να μη πηγαίνουν κατευθείαν αυτές στα τρία Σώματα που είναι υπεύθυνα, γιατί αν πάνε είναι αναρμόδια, το μόνο που θα κάνουμε είναι να καθυστερούμε την έκδοση μιας γνωμοδότησης. Να τις εξετάζω εγώ σε εθελοντικό επίπεδο, να υπάρχει μία προεργασία όμως, μία γραμματεία να μου καταγράφει ότι ήρθε αυτός, είπε ότι του συνέβη εκείνο, σε τρεις γραμμές, να δούμε κατ' αρχήν αν εμπίπτει στον 3304 και όσες απ' αυτές δούμε ότι είναι οι σοβαρότερες και εμπίπτουν, να τις στέλνουμε στο αρμόδιο όργανο, για να προκύπτει το πόρισμα που λέει η νομοθεσία κλπ. άρα δεν είναι ανάγκη καν δικαστηρίου, μπορεί να πάει στα τρία όργανα.

Αλλά το θέμα του πώς μπορούν να ευαισθητοποιηθούν τα μέλη των κοινοτήτων γι' αυτό, είναι θέμα του να γνωρίζουν ακριβώς τι συμβαίνει. Και στο πολιτικό κομμάτι να πω, ότι απλά γυρίζουμε στα media, μην αθρώνουμε τις άλλες πολιτικές δυνάμεις, κυρίως την εκάστοτε κυβέρνηση, λόγω Καρατσαφέρη, ο Καρατσαφέρης ως ένα βαθμό είναι και προϊόν και των ΜΜΕ, να πούμε μόνο χαρακτηριστικά ότι το κόμμα των Οικολόγων Πράσινων που έχει σαφέστατα φιλομεταναστευτικές, έχει τις πιο αμιγείς φιλομεταναστευτικές θέσεις στα ζητήματα, δεν είχε πρόσβαση στα ΜΜΕ, όση είχε το κόμμα του Παπαθεμελή, το οποίο είναι εξ ίσου ξενόφοβο και ρατσιστικό με το ΛΑΟΣ.

Άρα δηλαδή, το ποιος προηγείται, το ποιος μπαίνει πού, είναι και ένα παιχνίδι των ΜΜΕ που εδώ και 2-3 χρόνια συστηματικά σε κάθε εκπομπή καλούν, ακριβώς για να κάνουν φασαρία και ακροαματικότητα, εκπρόσωπο του ΛΑΟΣ. Αυτό δεν αθώνει τις κυβερνήσεις, ούτε φτάνει και σε όλο το πολιτικό φάσμα. Επιτρέψτε μου να πω ότι τουλάχιστον τα κόμματα της Αριστεράς, παρά τα προβλήματα και τις δυσκολίες τις οργανωτικές από το

παρελθόν, αγκυλώσεις κλπ., τουλάχιστον στις παρυφές αυτών των χώρων σταματάει κάθε προσπάθεια ρατσισμού.

Άρα, ουσιαστικά μιλάμε ότι θα πρέπει να διαχειριστούμε το σύστημα των κομμάτων εξουσίας, τα οποία πραγματικά σε οριζόντια βάση αναπαράγουν θέματα ρατσισμού και στερεοτύπων. Αλλά σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, τα ακροδεξιά κόμματα έχουν απομονωθεί από τις μεγάλες οικογένειες των Συντηρητικών Χριστιανοδημοκρατικών και Φιλελεύθερων κομμάτων. Δηλαδή η διαμάχη Σιράκ – Λεπέν, είναι 20 ετών ιστορία και δεν είναι προσωπική διαμάχη, είναι συνειδητή στάση της Γαλλικής δεξιάς, ότι όσο απέχει από την Αριστερά, άλλο τόσο απέχει και από καταστάσεις ακρότητας, όπως η Άκρα Δεξιά.

Αυτό στην Ελλάδα δεν υπήρχε, υπήρχε μία όσμωση, δηλαδή ο χώρος του Καρατζαφέρη λειτουργούσε μέσα από συγκεκριμένη πολιτική οικογένεια, και αντιστοίχως άλλα φαινόμενα τύπου Παπαθεμελή στην άλλη πολιτική οικογένεια για να ισορροπούμε.

ΑΝΟΥΑΡ ΑΚΜΠΙΑΛ: Δεν έχουμε πολύ χρόνο, θα ήθελα να μαζέψουμε αυτές τις συζητήσεις, αυτά που συζητήσαμε, για να έχουμε προτάσεις. Θα πει με δυο λόγια ο φίλος μου Καλέν από την Κοινότητα Κονγκό. Πριν απ' αυτό, να σας πω εγώ ότι θα σας ενημερώσω για άλλα δύο θέματα και θα μας πεις πολύ σύντομα την απάντηση, ή δεν χρειάζεται αν είναι σωστό.

Το ένα ότι αυτή τη στιγμή αγοράζουν περιουσίες οι μετανάστες στην Ελλάδα σε σχέση με Έλληνες μας βάλανε τους μετανάστες να πληρώνουμε φόρο για την πρώτη κατοικία. Τι είναι αυτό, δεν είναι διάκριση;

Το δεύτερο, στον τομέα εργασίας, μέχρι τώρα υπάρχει νόμος για τους δικηγόρους, φαρμακοποιούς, αρχιτέκτονες που σπουδάζανε εδώ, δεν μπορούν να ασκήσουν επάγγελμα στην αγορά εργασίας. Τι είναι αυτά, είναι διακρίσεις;

Αυτά είναι δύο θέματα που σκέφτηκα εγώ και σας ρωτάω πολύ σύντομα να μας πείτε, για να έχουμε μία εικόνα.

Ν.ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ: Θέλετε να τα πω μια και καλή, επειδή είναι στις προτάσεις και στα σημεία τα προβληματικά, που πρέπει να έχουμε προτάσεις; Είναι αυτά μέσα στις απαντήσεις. Να τα πω μια και καλή, να μη τα πω τώρα.

ΚΑΛΕΝ ΜΟΥΑΓΚΑΛ: Καλησπέρα, συγνώμη που άργησα, είμαι ο Καλέν Μουανγκάλ από την κοινότητα Κογκολέζων Ελλάδος. Το θέμα είναι πολύ σοβαρό για το ρατσισμό και γι' αυτό ήθελα να συμμετάσχω. Κατά το χαρτί που μου έδωσε ο κ. Ανουάρ, κατά αυτό που έχω δει υπάρχει νόμος που έχει ψηφιστεί και από την Ευρωπαϊκή Ένωση, κατά του ρατσισμού.

Αυτό που έχω καταλάβει μέχρι τώρα, είναι απλά η εφαρμογή τους. Δεν ξέρω εμείς εδώ τι μπορούμε να κάνουμε, ώστε να τους ωθήσουμε να εφαρμόσουν αυτούς τους νόμους. Εγώ δεν νομίζω ότι υπάρχει ρατσισμός για κάποιους, εγώ βλέπω ότι ο ρατσισμός έρχεται από όλη αυτή την κοινωνία, από τα ΜΜΕ. Εγώ θα σας πω παράδειγμα, που το πιστεύω πάρα πολύ. Στην τηλεόραση δεν μιλάνε ότι έκλεψε ένα παιδί 20 χρονών, αφού δεν λένε τα ονόματα, λένε έκλεψε ένας αλλοδαπός. Είμαστε 1 εκατ. εδώ. Μόλις πουν αυτή τη λέξη, είμαστε όλοι τελειωμένοι, όλοι μας έχουμε τη λάσπη.

Κατ' αυτή την έννοια εγώ νομίζω ότι όλη η ελληνική κοινωνία, αφού ακούει ο αλλοδαπός έκλεψε, ο αλλοδαπός έκανε, χωρίς να πούνε παρακάτω, μπορούν να πουν ένας 20χρονος, ένας κύριος. Όλη αυτή η σπίλωση νομίζω, έχει φέρει την κατάσταση τώρα εδώ που είμαστε, να θεωρούμε ότι η κοινωνία πάει προς το ρατσισμό. Εγώ βλέπω όλη η οργάνωση του κράτους να μη προσπαθεί να εφαρμόσει τους νόμους. Εγώ βλέπω ότι τα προβλήματα έρχονται από πάνω. Όχι από την κοινωνία, από τους Έλληνες, ότι είναι ρατσιστές. εγώ βλέπω ότι όλη η οργάνωση σπρώχνει την κοινωνία να πάει

προς το ρατσισμό. Αφού δεν εφαρμόζεται κανένας νόμος και το πιο δύσκολο εκεί μέσα που διάβασα και με έκανε να προβληματιστώ, καταγγέλλω εγώ κάποιον ότι είχε μία συμπεριφορά ρατσιστική εναντίον μου, αυτός έχει δικαίωμα να αποδείξει ότι δεν είχε αυτή την αντίδραση, αυτή τη συμπεριφορά εναντίον μου. Δεν μπορούσα να το καταλάβω, ακριβώς τι ήθελε, είναι λίγο παράλογο.

Εγώ νομίζω, αν υπάρχει τρόπος που μπορούμε να πιέσουμε τουλάχιστον ως προς το να εφαρμοστούν οι νόμοι, σε ένα κράτος δικαίου, νομίζω ότι θα λυθούν μερικά πράγματα. Η κοινωνία από μόνη της θα μπει σ' αυτό το ρυθμό της αλλαγής. Δεν νομίζω ότι αυτό το πράγμα έρχεται από το κεφάλι κάποιου κυρίου Καρατζαφέρη, εγώ δεν το βλέπω έτσι. Και ο κ. Καρατζαφέρης βλέπει αυτό το πράγμα, αφού δεν εφαρμόζονται οι νόμοι, ας χτυπάω κι εγώ εκεί. Αλλά όταν υπάρχουν νόμοι που εφαρμόζονται και αυτός θα αρχίσει λίγο να δυσκολεύεται να σπρώχνει τον κόσμο συνέχεια σ' αυτή την έννοια του ρατσισμού, του μετανάστη κλπ. που είναι λέξεις ταμπού. Όταν λες μετανάστης το μυαλό του Έλληνα πάει σ' αυτό που λένε οι ειδήσεις, έκλεψε, έκανε, βίασε, δεν υπάρχει μετανάστης πτυχιούχος, δεν υπάρχει αυτή η έννοια, γιατί δεν το δείχνουν αυτό στην κοινωνία από τα μέσα, από τους νόμους, από πολλά και διάφορα πράγματα.

Άργησα και δεν μπορώ να έχω όλη την εικόνα της συζήτησης, απλά νομίζω ότι είναι πάρα πολύ σοβαρό αυτό το πράγμα, κυρίως στην εφαρμογή των νόμων. Αυτό ήθελα να πω.

ΑΝΟΥΑΡ ΙΚΜΠΑΛ: Πάμε στις προτάσεις, αν υπάρχουν άλλες προτάσεις. Ο Φρέντι, άμα θέλει να πει κάτι πάνω στο θέμα το συγκεκριμένο, αν έχεις κάποιες προτάσεις στο μυαλό σου. Ξέρω ότι έχεις μεγαλύτερη εμπειρία για τα πολιτικά.

Ν.ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ: Απλώς, σ' αυτά που είπε ο φίλος πριν, να σημειώσουμε αυτό που αξίζει για θεσμική παρέμβαση, η εφαρμογή της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας που υφίσταται. Το ΕΣΡ είναι υπεύθυνο, με βάση έναν νόμο του 1995, ο οποίος λέει απαγορεύεται η μετάδοση ρατσιστικών κλπ. Άρα, αυτό το οποίο λένε «Πακιστανός σήμερα έκλεψε», δεν πρέπει να πουν Πακιστανός, αλλά ότι συνελήφθη δράστης ληστείας εκεί και εκεί, η εθνική καταγωγή είναι αδιάφορη. Δεν το εφαρμόζουν τα κανάλια, πρέπει να συμπεριληφθεί στις προτάσεις του Φόρουμ, κατά την άποψή μου.

Γυρίζουμε στο νόμο για τις διακρίσεις και εντοπίζοντας τα προβλήματα, γιατί είπαμε περίπου τι λέει ο νόμος, αλλά να δούμε και πού πάσχει. Και σε κανα – δυο σημεία πάσχει τόσο πολύ, που θα υπάρχει και πρόβλημα παραπομπής της Ελλάδας στο δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Ποια είναι τα σημεία αυτά: Είναι το θέμα των ανεξάρτητων φορέων, σύμφωνα με τις οδηγίες οι φορείς οι τρεις που είπαμε πριν, Συνήγορος του Πολίτη, Επιτροπή της Ίσης Μεταχείρισης και Επιθεώρηση Εργασίας, πρέπει να είναι ανεξάρτητοι από το κράτος. Αυτό δεν ισχύει για τους δύο, πλην του Συνηγόρου του Πολίτη, που είναι ανεξάρτητη διοικητική αρχή. Δηλαδή το ΣΕΠΕ υπάγεται στο Υπουργείο Απασχόλησης, με υπεύθυνο μετακλητό δημόσιο υπάλληλο, ανώτερο αξιωματούχο του Υπουργείου και επίσης η Επιτροπή Ίσης Μεταχείρισης είναι οργανικό κομμάτι του Υπουργείου Δικαιοσύνης. Έχουμε ευθεία παραβίαση της οδηγίας στο σημείο αυτό και λόγο παραπομπής της Ελλάδας στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, είναι η πιο εξώφθαλμη παραβίαση.

Η δεύτερη είναι η έλλειψη ανεξάρτητης συνδρομής νομικής που πρέπει να παρέχουν αυτά τα τρία όργανα. Δηλαδή, σύμφωνα με τον ελληνικό νόμο, τα όργανα αυτά έχουν συμβουλευτικό χαρακτήρα. Δηλαδή, βγάζουν μόνο

κάποιες γνωμοδοτήσεις, κάποια πορίσματα, σχετικά με το αν συνέβη η διάκριση ή δεν συνέβη. Θα σου βγάλει ένα πόρισμα ο Συνήγορος και θα πει πράγματι, υπέστης διάκριση. Αυτό όμως δεν αποτελεί προσφυγή της αρχής αυτής προς το δικαστήριο, ενώ σε άλλες χώρες, όπως στην Ολλανδία και στη Σουηδία, επέλεξαν ένα μοντέλο του να μπορεί να προσφύγει η ίδια η υπηρεσία αυτή, η υπεύθυνη για τις διακρίσεις, να προσφύγει αυτή που είναι κρατική υπηρεσία, να προσφύγει αυτή, να έχει αυτή τη δυνατότητα. Αυτό λοιπόν δεν υπάρχει.

Επίσης, ένα άλλο ζήτημα συναφές, είναι το θέμα της δικαστικής και διοικητικής προστασίας, σε ό,τι αφορά τις οργανώσεις που είπαμε πριν, ότι μπορούν να παρέμβουν. Σύμφωνα με την οδηγία και το νόμο, οι ΜΚΟ πράγματι μπορούν να πάνε στο δικαστήριο. Και εκεί όμως, υπάρχει ένας περιορισμός, ο οποίος είναι αντίθετος προς την οδηγία. Πρώτα απ' όλα μπαίνει ένας περιορισμός ως προς το καταστατικό τους, δηλαδή θέλουν το καταστατικό να αναφέρει ρητά ότι το σωματείο το συγκεκριμένο ασχολείται με παραβιάσεις της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης, έτσι στενά, όχι γενικά με ρατσισμό, μετανάστες, ανθρώπινα δικαιώματα, αλλά πολύ στενά και συγκεκριμένα που είναι ένα πρόβλημα αυτό. Και το άλλο είναι ότι δεν μπορεί να λειτουργήσει για λογαριασμό του θύματος, παρά μόνο στο όνομα του θύματος. Ενώ η οδηγία επιτάσσει ρητά, ότι είτε στο όνομα του θύματος, είτε στο όνομα της ΜΚΟ για λογαριασμό του θύματος, που είναι καλύτερη η προστασία, γιατί εκεί δεν βάζεις μπροστά το θύμα, μπαίνει στη βιτρίνα η ΜΚΟ, και υπάρχει το θύμα από πίσω. Και έτσι, το θύμα πιο εύκολα ξεπερνάει τους φόβους του και βάζει μπροστά την ΜΚΟ.

Οπότε, έχουμε ένα πρόβλημα ενεργητικής νομιμοποίησης, το λέμε αυτό στα νομικά, είναι βαρύς ο όρος, ας πούμε ένα έλλειμμα δικαστικής

προστασίας ως προς αυτό το θέμα, το οποίο δυσκολεύει ακόμα περισσότερο, επειδή ο νόμος ζητάει εκ των προτέρων μία συγκατάθεση γραπτή του θύματος, ενώ το αίτημα θα είναι να μην υπάρχει τουλάχιστον ρητή άρνηση, δηλαδή είπαμε εντάξει, να μην κάνει και μία ΜΚΟ κόλπα μόνη της, για τους δικούς της χ, ψ λόγους χρηματοδότησης, χωρίς την έγκριση του μετανάστη. Αλλά αυτό να μπορεί να κατανικηθεί, αν υπάρχει γραπτή δήλωση αντίθετη του μετανάστη και όχι εκ των προτέρων συγκατάθεση από τον μετανάστη, ώστε να δυσκολεύεις τη διαδικασία.

Αυτά τα δύο είναι τα πιο σημαντικά από νομικής άποψης, γιατί μπορεί να προκαλέσουν και πρόβλημα της Ελλάδας στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο. Από κει και πέρα να πούμε και μερικά ακόμη. Πιστεύω ότι πρέπει να αποτελεί πρόταση του Φόρουμ να επεκταθεί η προστασία σε όλα τα πεδία, για όλες τις ομάδες, διότι οι μετανάστες δεν έχουν μία διάσταση, οι μετανάστες είναι άνθρωποι με πλήρεις διαστάσεις, θα γίνουν ηλικιωμένοι, μπορεί να γίνουν ανάπηροι, μπορεί να έχουν άλλη θρησκεία, άλλο σεξουαλικό προσανατολισμό, δεν πρέπει να το βλέπουμε στενά. Άρα, το αίτημα να επεκταθούν όλοι οι λόγοι σε όλα τα δικαιώματα προς τις οδηγίες, είναι κάτι το οποίο θα ωφελήσει τους μετανάστες συνολικά.

Επίσης, υπάρχουν κάποια ζητήματα πιο τεχνικά, που όμως είναι ουσιαστικά για την άσκηση των δικαιωμάτων. Επειδή το Συνέδριο το κάνει και η ΓΣΕΕ, έχει σχέση και με το ζήτημα του συνδικαλισμού των μεταναστών κλπ., υπάρχουν ΣΣΕ. Σήμερα, δεν μπορεί ένα άτομο να κάνει αίτηση ακύρωσης κατά μίας ΣΣΕ αν αυτή περιέχει όρο διάκρισης μέσα, πρέπει να γίνει αυτό υποχρεωτικά μέσα από το σωματείο. Αυτό όμως δυσκολεύει την κατάσταση για ένα θύμα διάκρισης. Θα πρέπει να δίνεται η δυνατότητα και ατομικά, να κάνει κάτι τέτοιο.

Επίσης, ένα ένδικο μέσο είναι η ενδικοφανής προσφυγή, την οποία την ασκείς μέσα στην υπηρεσία, δηλαδή για να μη χρειαστεί να πας στο δικαστήριο, γιατί εγώ βεβαίως είμαι νομικός, αλλά το σωστό επιστημονικά είναι να συμβουλευτεί κανείς ει δυνατόν να αποφύγει την περιπέτεια την πολύχρονη τη δικαστική, κατά τον ίδιο τρόπο που ένας γιατρός συμβουλεύει την πρόληψη και όχι να φτάσει ο άλλος στην εγχείρηση. Αν υπάρχει ένα μέσο τέτοιο μέσα στην υπηρεσία, ώστε αν υποστεί κάποιος μία διάκριση, να μπορεί να προσφύγει στο ανώτερο όργανο του υπαλλήλου ή του εργοδότη που έκανε τη διάκριση και να λυθεί το θέμα υπηρεσιακά με έναν τρόπο, πριν φτάσει στα δικαστήρια, θα είναι μεγάλο κέρδος το να γλιτώσει χρόνο και χρήμα στο να κάνει κάτι τέτοιο.

Δεν προβλέπεται κάτι τέτοιο στη νομοθεσία την ελληνική, για την υλοποίηση των οδηγιών, όπως δεν προβλέπεται το πάρα-πάρα πολύ σημαντικό, που θα το εξηγήσω στον Κογκολέζο φίλο μας στο τέλος, εκτός συνεδρίου, γιατί το έχουμε ήδη πει, το θέμα της αντιστροφής του βάρους της απόδειξης, το οποίο είναι μέσα στο νόμο, αλλά δεν έχει περάσει στους κώδικες Ποινικής Δικονομίας, Πολιτικής Δικονομίας και Διοικητικής Διαδικασίας, που είναι όμως τα εργαλεία της καθημερινής δουλειάς του δικαστή.

Ο δικαστής, όταν θα του θέσεις ένα αίτημα, ότι στην υπόθεση αυτή, ξέρετε κ. Πρόεδρε, θα πρέπει να αντιστραφεί το βάρος της απόδειξης, δηλαδή να του πεις να κάνει τα πάνω κάτω στη δουλειά του, να αντιστρέψει τον τρόπο με τον οποίο θα δικάσει, γιατί το απαιτεί ρητά η νομοθεσία, θα προτιμήσει να το δει αυτό γραμμένο στον κώδικα τον καθημερινό, στον οποίο δεν έχει περάσει, δεν έχει τροποποιηθεί, παρά να του δείξεις έναν άλλο νόμο. Αν του δείξεις έναν άλλο νόμο, είναι πιθανό κάποιος δικαστής που δεν θα

θελήσει να βγάλει τα κάστανα από τη φωτιά, να λειτουργήσει με την παλιά νοοτροπία και να αφήσει ένα ανώτερο δικαστήριο, ένα Εφετείο, έναν Άρειο Πάγο, να λύσει το πρόβλημα, για να φύγει από πάνω του η υπόθεση. Αν δεν περάσει η αλλαγή στο καθημερινό εργαλείο δουλειάς, που είναι ο κώδικας της δικονομίας και Πολιτικής και Ποινικής και Διοικητικής, ανάλογα με την υπόθεση, θα δυσκολευτεί να εφαρμοστεί η περίφημη αρχή της αντιστροφής του βάρους της απόδειξης, που είναι τόσο ευνοϊκή για το θύμα.

Κλείνω εδώ, γιατί είναι και λίγο τεχνικά τα θέματα. Πιστεύω όμως ότι τουλάχιστον τα 4-5 πρώτα, που είναι βασικές προτάσεις στο πού πάσχει ο νόμος και άρα τι πρέπει να αλλάξει, πρέπει να συμπεριληφθούν στην ατζέντα του Φόρουμ και σ' αυτό το πακέτο των ευρύτερων προτάσεων προς το Υπουργείο και προς την κυβέρνηση, εν όψει της 18^{ης} Δεκεμβρη.

Ευχαριστώ.

ΑΝΤΛΑ ΣΑΣΑΤΗ: Απλά να πω πάλι αυτό που είπαμε σχετικά με την ενημέρωση πάνω στο θέμα και των οδηγιών και της νομοθεσίας γενικότερα, αυτό θα μπορούσε να μπει σαν πρόταση, το ίδιο το Φόρουμ να κάνει δηλαδή τις μεταφράσεις και να προσπαθήσει να διανείμει όλο αυτό το υλικό για να γίνουν κάποιες ενημερώσεις στις Κοινότητες σχετικά με το θέμα, ούτως ώστε να ξέρει ο κόσμος για τι μιλάμε.

Και βέβαια, δεν ξέρω κατά πόσο θα μπορούσαμε να ζητήσουμε από τις αρχές αυτές, που υποτίθεται ότι είναι υπεύθυνες, δηλαδή από την Επιθεώρηση Εργασίας, δεν νομίζω ότι θα το κάνουν βέβαια, δεν ξέρω αν κάναμε αυτή την πρόταση, νομίζω μόνο ο Συνήγορος του Πολίτη θα έδινε σημασία σ' αυτό.

Ν.ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ: Το Υπουργείο Απασχόλησης;

ΑΝΤΛΑ ΣΑΣΑΤΗ: Εννοώ για το θέμα της πληροφόρησης, να γίνουν οι μεταφράσεις.

Ν.ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ: Γιατί προς τα όργανα του κράτους, προς τους Επιθεωρητές Εργασίας π.χ., του ΣΕΠΕ, το Υπουργείο Απασχόλησης έχει κάνει 2-3 ημερίδες, τους έχει μαζέψει σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη. Και βέβαια, εκεί ήμουν παρών, η κατάσταση ήταν απερίγραπτη, ερχόταν ο άλλος από ένα ορεινό χωριό και έλεγε στο διάλειμμα, στον καφέ, ότι τι δηλαδή, θα μπορεί ένας Αλβανός να προσφύγει και να κάνει αυτό και εμείς θα πρέπει να συνδράμουμε; Τι είναι αυτά που μας λένε; Δεν μπορούσαν να μουν καν στη λογική. Έχει κάνει κάποιες κινήσεις το Υπουργείο να τους ενημερώσει, τώρα το θέμα είναι πώς θα ενημερώσουμε τους μετανάστες, να διατυπώνουν παράπονα.

Όταν σταματήσαμε εμείς να κάνουμε αυτά τα σεμινάρια τα εθελοντικά, δεν το κάναμε επειδή δεν υπήρχε χρόνος και χρήμα για να τα προχωρήσουμε. Γιατί κάπου ψυχολογικά μας απογοήτευσε το εξής: ότι τα ευρύτερα ακροατήρια των μεταναστών, σου θέτανε και εξακολουθούν και σου θέτουν το πρώτιστο πρόβλημα, που το συζητήσατε στα άλλα workshops που είναι της νομιμοποίησης. Δηλαδή, όταν ο άλλος είναι στον αέρα τελείως, σε στάτους απόλυτης παρανομίας ή γκριζας εκμετάλλευσης, το τελευταίο που φοβάται είναι να σου πει ότι θα πάει στην καφετέρια και επειδή είναι μαύρος, θα του πει ο άλλος, «άντε ρε μαύρε, δεν σε σερβίρω». Αποκλείεται να του το πει, γιατί θα του δώσει λεφτά και θα τον σερβίρει. Και ακόμα και αν είναι ρατσιστής, δεν θα του το πει.

Δηλαδή, είναι δεύτερο πρόβλημα, ένα είδος πολυτέλειας ας πούμε, το οποίο σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες δεν το συναντάει κανείς, γιατί είχαν νωρίτερα πλαίσια νομιμοποίησης και έχουν περάσει στη β' φάση της ένταξης, γιατί αυτά που συζητάμε σήμερα έχουν πιο πολύ σχέση με την ένταξη. Δηλαδή, είσαι εδώ, είσαι νόμιμος και υφίστασαι διακρίσεις, έχεις προβλήματα

στη ζωή σου και προσπαθούμε να τα λύσουμε. Αλλά εδώ, παράλληλα, συμβαίνουν και τα δύο. Ούτε έχεις λύσει το βιοτικό, το άμεσο, τα ένσημά σου, την ανανέωση της άδειάς σου, και ταυτόχρονα βέβαια αυτό δεν εμποδίζει να υφίστασαι και διακρίσεις σε μία σειρά από τομείς. Και πρέπει να τα πολεμάμε παράλληλα. Αυτό το πρόβλημα το συναντάμε με το μέσο μετανάστη, όταν σου θέτουν ερωτήματα εκτός θέματος. Δεν emπίπτουν στον 3304, αρχίζει ο άλλος και σου λέει «η άδειά μου, τα ένσημά μου» και βλέπεις ότι είναι το πρώτο που τον καίει.

ΑΝΟΥΑΡ ΙΚΜΠΑΛ: Και η Πένυ θα μας πει μία εικόνα, γράφει ό,τι είπαμε μέχρι τώρα, αν λείπει κάτι θα προσθέσουμε και θα συμπληρώσουμε.

Π.ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ: Σίγουρα δεν θα μπορέσω να αποτυπώσω την κουβέντα που έγινε σήμερα, μερικά είναι και αρχές, πώς πρέπει να λειτουργούμε. Και στο τέλος, μπορεί να συμπληρώσουμε ό,τι χρειάζεται.

Με βάση αυτά που κράτησα, θα ήθελα μέσα στα συμπεράσματα να συμπεριλάβουμε ότι τελικά οι διακρίσεις αποτελούν ένα κοινωνικό ζήτημα και καλό είναι έτσι να το βλέπουμε, όχι σαν ένα θέμα ούτε μόνο των μεταναστών, ούτε μόνο συμπεριφοράς των Ελλήνων, αλλά είναι μία υπόθεση η οποία θα πρέπει να απασχολήσει τόσο την ελληνική κοινωνία όσο και τους μετανάστες και από κοινού να δούνε πώς θα το χειριστούν και πώς μπορούμε να το καταπολεμήσουμε.

Ως εκ τούτου, ανάμεσα στις προτάσεις, συνδέεται μ' αυτό που είπα προηγουμένως, είναι πόσο η ελληνική κοινωνία θα συμπαρασταθεί στους μετανάστες σ' αυτή την προσπάθεια. Γιατί αν δεν έχουν συμμάχους τους Έλληνες οι μετανάστες δεν θα μπορέσουμε να καταπολεμήσουμε είτε το ρατσισμό είτε την ξενοφοβία.

Μία πρόταση που ειπώθηκε, είναι επί πλέον οι οργανώσεις να μπορούν διάφορες υποθέσεις που αφορούν την εφαρμογή διακρίσεων απέναντι στους μετανάστες, αυτές τις καταγγελίες να τις προχωρούν οι ίδιες οι οργανώσεις. Να γίνει παρέμβαση στα ΜΜΕ και στο πώς προβάλλουν την εικόνα του μετανάστη στην ελληνική κοινωνία, αυτό ειπώθηκε από πάρα πολλές πλευρές ότι είναι απαραίτητο. Όπως σχετικό είναι και για το ραδιοτηλεοπτικό νόμο να εφαρμόζεται.

Ένα άλλο πρόβλημα που προέκυψε, είναι όσον αφορά τους νόμους και τις οδηγίες, να υπάρξει μία πίεση ώστε πέρα από τις ρυθμίσεις που προβλέπονται, αυτές και στην πράξη να εφαρμόζονται. Να υπάρχει βήμα στα ΜΜΕ για τους μετανάστες. Να μεταφραστούν οι νόμοι όπως και όλο το σχετικό υλικό σε άλλες γλώσσες και να διανεμηθούν στις κοινότητες, ώστε να ξέρουν οι μετανάστες τα δικαιώματά τους. Το Φόρουμ μπορεί να συμβάλει σ' αυτό και είναι μέσα στους ρόλους του, όπως το Φόρουμ θα μπορούσε να μαζεύει και τις καταγγελίες και να τις προωθεί. Εκεί βέβαια υπάρχει λίγο πρόβλημα, όσον αφορά τη νομοθεσία και ότι οι οργανώσεις που έχουν αυτό το δικαίωμα, θα πρέπει να αναφέρεται ρητά- και εδώ ο Νάσος ας το διαλευκάνει αν χρειάζεται – ότι αυτό είναι το θέμα τους.

Σχετικά με τις οδηγίες, ήταν πολύ ξεκάθαρες οι προτάσεις και τα προβλήματα που έχουν αναφερθεί. Το ένα είναι ότι δεν είναι ανεξάρτητες οι αρχές οι οποίες προβλέπεται να ασχολούνται με τις διακρίσεις, όσον αφορά και την υπηρεσία και το φορέα που υπάρχει στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και όσον αφορά την Επιθεώρηση Εργασίας. Το δεύτερο πρόβλημα είναι ότι ακόμα και στις περιπτώσεις όπως ο Συνήγορος του Πολίτη, που μπορεί να βγάζει πορίσματα για διακρίσεις στο δημόσιο τομέα, δεν γίνεται άμεση

προσφυγή στα δικαστήρια, αλλά θα πρέπει πάλι ο μετανάστης να κάνει μόνος του προσφυγή.

Ένα άλλο πρόβλημα είναι ότι αυτές οι διακρίσεις που υπάρχουν για τους μετανάστες και όσον αφορά τη λειτουργία του Φόρουμ οι διακρίσεις δε είναι μόνο βιάσει της μετανάστευσης, αλλά μπορεί κάποιος να έχει πολλαπλές διακρίσεις, άρα το Φόρουμ θα πρέπει να βλέπει τους μετανάστες και για τις άλλες διακρίσεις που υφίστανται.

Και μία πρόταση επί πλέον, από τις τελευταίες, είναι ότι τελικά δεν εφαρμόζονται οι νόμοι, αυτό είναι το κύριο πρόβλημα και όχι η ελληνική κοινωνία. Δηλαδή το πρόβλημα ξεκινάει κυρίως από πάνω και κυρίως από τις κυβερνήσεις και από την πολιτεία. Όπως επίσης, πρέπει να υπάρξει και πίεση, να μη προβάλλονται μόνο τα αρνητικά πρότυπα μεταναστών, αλλά παράλληλα να προβάλλονται από τα ΜΜΕ και οι θετικές περιπτώσεις.

Ν.ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ: Κάποιες συμπληρώσεις, γιατί είχα ξεχάσει στις ερωτήσεις του Ανουάρ. Ευχαριστούμε πολύ γιατί και αυτή η κωδικοποίηση είναι πολύ χρήσιμη. Εδώ να συμπληρώσω ότι η πρόταση του Βοηθού Συνηγόρου για τα ανθρώπινα δικαιώματα, του Ανδρέα του Τάκη, άρα όχι ημών των ΜΚΟ που μας συμφέρει αυτό, είναι να υπάρξει χρηματοδότηση ΜΚΟ για να κάνουν αυτό το είδος του litigation, του δικαστικού ακτιβισμού. Διότι είπαμε, ωραία, ας υποθέσουμε τώρα ότι αύριο το Υπουργείο Δικαιοσύνης, μόλις πάει το Φόρουμ και του πει αυτά τα αιτήματα, τα βρει λογικά, που δεν το νομίζω, γιατί ήδη η ΟΚΕ το έχει πει και δεν έχει γίνει τίποτα, τα βρει λογικά και πει ότι εντάξει, θα κάνω αυτές τις 2-3 θεσμικές προσαρμογές στο δικονομικό δίκαιο κλπ. Ποιες οργανώσεις και πως και με ποιους, θα πάνε να κάνουν αυτές τις ιστορίες που έχουν πολύ κόστος και χρήμα. Άρα, χρειάζεται οπωσδήποτε αρωγή ουσιαστική από πλευράς πολιτείας, για να εφαρμοστεί, να

μη μείνει στα χαρτιά ο νόμος αυτός και να έχουμε υποθέσεις που θα φτάνουν στο δικαστήριο.

Θυμάμαι σε ένα συνέδριο παλιά, ο Έλληνας δικαστής στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, ο Χρήστος ο Ροζάκης, από τους εξαιρετικούς υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, μας έλεγε «τα πάντα μπορούν να συμβούν, τα πάντα μπορούν να ανατραπούν. Φέρτε μας υποθέσεις στο δικαστήριο. Όταν δεν φτάσουν οι υποθέσεις στα δικαστήρια, δεν μπορεί να αλλάξει και η νομολογία».

Επίσης, να πω ότι το θέμα των θετικών ποσοτώσεων στους μετανάστες, σε σχέση με την εκπαίδευση, είναι κάτι που θα πρέπει σιγά-σιγά να αρχίσουμε να το δουλεύουμε μαζί με ένα μοντέλο καταπολέμησης του ρατσισμού και της ξενοφοβίας. Ήδη είναι επιτυχημένο το μοντέλο στη Θράκη με τους μουσουλμάνους. Αν αυτό εφαρμοστεί και στην είσοδο στα ΑΕΙ και ΤΕΙ για τους μετανάστες και για τους Ρομά, θα είναι κάτι το οποίο θα μπορέσει να βοηθήσει την κατάσταση.

Οι ερωτήσεις του Ανουάρ συνδέονται με ένα πάρα πολύ σημαντικό θέμα, το οποίο πάλι τις προάλλες στην Εθνική Επιτροπή, ο Ανδρέας ο Τάκης όταν του είπα ότι θα είμαι σ' αυτό το workshop μου είπε «σε παρακαλώ, μη ξεχάσεις να το αναφέρεις κι αυτό, γιατί και στα πορίσματά του ο Συνήγορος το τονίζει και έχει σχέση με τους μικροπωλητές». Είναι το θέμα της υπηκοότητας, της ελληνικής ιθαγένειας η οποία εξαιρείται από τις οδηγίες. Δηλαδή, οποιαδήποτε διάκριση για λόγο ιθαγένειας είναι απολύτως επιτρεπτή στις οδηγίες, και εδώ θα συμφωνήσω μαζί σας ότι κάτι τέτοιο είναι απαράδεκτο εντελώς, πλην όμως, αυτή είναι η κατάσταση στην Ε.Ε. σήμερα, αυτό έχουμε ως δεδομένο. Εξαιρείται, με συνέπεια οτιδήποτε περνάει μέσα

από το θέμα της ιθαγένειας, να μη μπορείς να το καταπολεμήσεις με βάση τον 3304.

Τι έχει γίνει τώρα: Περιπτώσεις σαν αυτές των μικροπωλητών, εδράζονται στο ζήτημα της ιθαγένειας. Βέβαια, λέει μέσα η οδηγία, στις έμμεσες διακρίσεις, ότι προσοχή, δεν μπορεί να βρίσκει έναν τρόπο να υπεκφεύγει μία κυβέρνηση και να περνάει κάποιες διακρίσεις οι οποίες είναι έμμεσες. Κατά την άποψη μου, το ζήτημα των μικροπωλητών θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι υποκρύπτει διαστάσεις που ουσιαστικά εδράζονται σε λόγους εθνικής ή φυλετικής καταγωγής. Δηλαδή, χρησιμοποιούν ως βιτρίνα, ως πρόσχημα την έλλειψη ιθαγένειας, στην πραγματικότητα όμως υπάρχει ρατσισμός για λόγους εθνικής ή φυλετικής καταγωγής. Γιατί αυτοί που δεν έχουν ιθαγένεια είναι αυτοί που έχουν διαφορετική εθνική ή φυλετική καταγωγή, είναι θέμα ερμηνείας εκεί.

Ενώ λοιπόν το πρώτο αυτό είναι πιο δύσκολο και χρειάζεται μία ερμηνεία πιο ευνοϊκή και ακόμα και ο Συνήγορος του Πολίτη δεν έφτασε να ερμηνεύσει έτσι όπως θα το θέλαμε εμείς, και δυστυχώς, υποχώρησε μπροστά στο ζήτημα της ιθαγένειας, αυτό που πρέπει να προτείνουμε είναι να υπάρξει και ειδική νομοθετική αναφορά, να μην υποκρύπτονται περιπτώσεις εθνικής ή φυλετικής καταγωγής πίσω από την ιθαγένεια. Αν μπει αυτό στο νόμο, υποχρεώνει το δικαστή να το διερευνήσει και να δει μπροστά του, είναι πραγματικά περίπτωση ιθαγένειας, ή υποκρύπτεται; Αν λοιπόν μπει αυτή η διάταξη, να απαγορεύεται ρητά αυτό, θα βοηθήσει το δικαστή να φτάσει στα συμπεράσματα που θέλουμε.

Τα άλλα, που ανέφερε ο Ανουάρ, είναι πολύ πιο εύκολα. Για παράδειγμα, ο κώδικας περί δικηγόρων προβλέπει χρονικούς περιορισμούς για πολιτογραφηθέντες Έλληνες πολίτες, προκειμένου να γίνει η εγγραφή

τους στους οικείους Δικηγορικούς Συλλόγους, πολιτογραφηθέντες, δηλαδή απέκτησαν την ιθαγένεια, δεν ήταν εκ γενετής Έλληνες. Γι' αυτούς υπάρχουν κάποιες χρονικές διαδικασίες δυσμενέστερες από αυτές που υπάρχουν για τον Έλληνα δικηγόρο.

Αυτά, όπως και το θέμα της αγοράς πρώτης κατοικίας, από τη στιγμή που η στέγαση είναι ρητά γραμμένη στο κείμενο του 3304, εδώ έχουμε ευθεία παραβίαση της οδηγίας. Εδώ επομένως, χρειαζόμαστε δικαστική απόφαση. Εδώ η γνωμοδότηση της αρμόδιας υπηρεσίας απ' αυτούς τους τρεις φορείς που είπαμε, δεν βοηθάει. Εδώ, για να αλλάξει αυτό και να πειστεί η Κυβέρνηση μετά να αλλάξει και το νόμο, είναι να έχει στα χέρια της την πρώτη δικαστική απόφαση, η οποία θα λέει ότι παραβιάζεται η ευρωπαϊκή οδηγία. Και αν δεν το πετύχουμε σε εθνικό επίπεδο, θα πρέπει σε κάποια στιγμή από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στο Λουξεμβούργο, που ασχολείται συνεχώς με θέματα συμμόρφωσης των χωρών προς τις κοινοτικές οδηγίες, να έχουμε από εκεί μία θετική απόφαση.

Αρα, αυτά που ανέφερε για τους Συλλόγους, τους δικηγορικούς, τους άλλους και τα θέματα της κατοικίας, είναι ευθείες παραβιάσεις. Εγώ είπα λίγο και το πιο δύσκολο στην αρχή, το οποίο απαιτεί νομοθετική ρύθμιση. Γιατί μέσα από τη ρήτρα της ιθαγένειας, περνάνε όλες τις διακρίσεις σε βάρος των μεταναστών, λόγω εθνικής ή φυλετικής καταγωγής, μπορεί να τις περάσει κανείς μέσα από την ιθαγένεια. Δηλαδή, αν πει ότι για μικροπωλητή όρος η ιθαγένεια, για το τάδε όρος η ιθαγένεια, όρος η ιθαγένεια, έχει ξεφύγει από τις οδηγίες. Έχοντας ξεφύγει από τις οδηγίες, θεωρεί το κράτος ότι είναι νόμιμο. Θα πρέπει να υπάρχει εκεί μία παρέμβαση, να μη μπορεί να ξεφεύγει, με το πρόσχημα της ιθαγένειας, και ουσιαστικά να εφαρμόζει διακρίσεις σε βάρος των μεταναστών.

ΑΝΟΥΡΑ ΙΚΜΠΑΛ: Ευχαριστούμε Νάσο.

ΛΙΛΙΑΝΑ ΣΑΛΙΕΙ: Με έχουν καλύψει οι προτάσεις που έγιναν εδώ και να δούμε τη συνέχεια. Θεωρώ ότι καλύτερα να ειπωθούν όλα, για να μη μένουν, σ' αυτά που είπατε είχατε απόλυτο δίκιο για την ευθύνη που έχει η Ν.Δ. η κυβέρνηση, για το πού δίνει το βήμα στα ΜΜΕ. Και το πολιτικό κόστος που έχει εκεί, έχοντας εκλογική βάση κυρίως αυτόν τον κόσμο, είχατε πολύ δίκιο σ' αυτό. Απλά, πάλι μία διάκριση μπορεί να γίνει μεταξύ τους.

Ωστόσο και με την Ε.Ε., δεν ισχυρίστηκα ότι είναι ιδανική. Γιατί με το να πολεμάς διακρίσεις και τάσεις ρατσισμού και ξενοφοβίας, μέχρι ίσοι πολίτες της Ε.Ε., υπάρχει πολύ μεγάλη διαφορά και υπάρχει πολλή δουλειά και στην Ε.Ε., απλά είναι η διαφορά που υπάρχει μέσα από αυτές τις οδηγίες στην ελληνική πραγματικότητα.

Το άλλο, το κατά πόσο περνάει σε όλο το πολιτικό φάσμα, επειδή το είπατε, δεν μιλάω έτσι, προσπαθώ σε κάθε μου διαπίστωση να είμαι αντικειμενική και θεωρώ ότι ναι μεν δεν περνάνε τα άκρα του Καρατζαφέρη, αλλά όλη αυτή η προπαγάνδα εναντίον των μεταναστών, έχει περάσει – το τόνισα, σε διαφορετικό βαθμό και μπορεί να πει κανείς επιφύλαξη. Και θέλω να σας αναφέρω, αυτό είχε γίνει όταν είχε γίνει η δολοφονία του παιδιού στο Ρέθυμνο, είχε γίνει από μία σοβαρή εταιρεία δημοσκοπήσεων, τυχαίνει να είναι καθηγητής μου ο ένας απ' αυτούς, και γνωρίζω προσωπικά πόσο ευαίσθητος είναι. Απλά υπήρχε μία λάθος διατύπωση σ' αυτό, κατά πόσο φταίνε οι Αλβανοί και ο Εντισόν, το παιδί αυτό που δεν έφταιγε στη συγκεκριμένη περίπτωση, γι' αυτή τη δολοφονία. Και είναι ότι ταυτίζεις όλη την κοινότητα, που δεν ισχυρίστηκε ποτέ κανείς από μας ότι δεν υπάρχουν εγκληματίες Αλβανοί. Υπήρχαν, κάνανε, δυστυχώς πληρώνουμε όλοι εμείς γι' αυτά. Αλλά αυτό έχει περάσει σε όλους.

Και είχε κάνει δημοσκοπήσεις, τα 4 κόμματα που υπήρξαν στην Βουλή και υπήρχε η απάντηση πάνω στο συγκεκριμένο ζήτημα και σε όλα τα κόμματα είχε περάσει αυτό, ότι φταίνε και οι Αλβανοί, και στην Αριστερά. Είναι λάθος. Νομίζω ότι είχε γίνει στη Βουλή, στους Βουλευτές νομίζω είχε γίνει η δημοσκόπηση, κόμματα που είναι στη Βουλή. Στα μέλη των κομμάτων. Εγώ κατάλαβα ότι στα ίδια τα κόμματα έγινε, όχι στους ψηφοφόρους των κομμάτων. Θα σας το δείξω. Γιατί υπήρχε μία ένσταση στο Internet, συγκεκριμένων αριστερών οργανώσεων, γιατί είχε διατυπωθεί η ερώτηση έτσι και υπήρχε αυτή η επιφύλαξη.

ΑΝΟΥΑΡ ΙΚΜΠΑΛ: Λιλιάννα, αν έχεις πάνω σ' αυτό το θέμα κάποιες προτάσεις, τι μπορεί να γίνει. Ο Φρέντι δεν θα μιλήσει. Ήδη αυτά τα θέματα, η δολοφονία του Αλβανού δεν είναι και το πρώτο, θυμάμαι ότι υπάρχουν σειρά περιστατικά, από τον Καζάκο μέχρι και τον Αφρικανό στο Περιστέρι και μετά έγιναν αυτά τα πράγματα. Βεβαίως να το δούμε σε άλλα ζητήματα.

Ι.ΠΕΡΗΣ: Αν μπορεί να γίνει πρόταση για το Υπουργείο Εξωτερικών, σε συμβούλιο που θα γίνει, Επιστημονικό Συμβούλιο για τις διακρίσεις, να μπει αιρετό μέλος ανά έτος, από το ΕΦΜ. Και σαν πρόταση και σαν ερώτηση το βάζω. Υπάρχει αυτή τη στιγμή; Απ' ό,τι θυμάμαι, υπάρχει ένα όργανο ως προς την Ομογένεια, όπου επειδή ακριβώς και οι παλιννοστούντες ομογενείς και οι μετανάστες έχουν ακριβώς τα ίδια προβλήματα, δηλαδή σε βάθος χρόνου μπορούμε να δούμε ότι και σε ομογενείς έχουν συμβεί τα μέγιστα ως προς τις διακρίσεις.

Δηλαδή, το ότι είσαι τύποις ομογενής, δεν σημαίνει ότι δεν έχεις υποστεί διακρίσεις. Και στο παρελθόν και τώρα που μιλάμε.

Άρα λοιπόν, μέσα στο ΥΠΕΞ εγώ λέω ΥΠΕΞ, μπορεί να είναι οποιοδήποτε Υπουργείο, μπορεί να συμβεί σε οποιοδήποτε Υπουργείο αυτό,

να μπει κάποια στιγμή – απ’ ό,τι ξέρω υπάρχει ένα Επιστημονικό Συμβούλιο που ασχολείται με ζητήματα διακρίσεων ομογενών. Αν μπορεί να μπει λοιπόν ένα μέλος του Φόρουμ και κοντός ψαλμός τώρα, γίνεται και νομικά όργανο αποδεκτό.

Ν.ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ: Υπάρχει το εξής νομικά. Το Υπουργείο Εξωτερικών έχει αρμοδιότητα για τους ομογενείς, γιατί έχουν εκκρεμότητες με τις χώρες προέλευσης. Για τους εδώ ευρισκόμενους μετανάστες, δεν έχει το Εξωτερικών τέτοιου τύπου αρμοδιότητα, οπότε υπάρχει η περίφημη πλέον, περιβόητη Επιτροπή Κοινωνικής Ένταξης του Υπουργείου Εσωτερικών, δεν θα το δεχτούν αυτό δηλαδή, ως αναρμοδιότητα. Θα πουν για τους ομογενείς υπάρχει λόγος.

Θα έλεγα ότι πιο λειτουργικό θα ήταν να πιέσουμε, μόλις αποκτήσει την προσωπικότητα τη νομική το Φόρουμ, να μπει εκεί που δεν έπρεπε να λείπει.

ΑΝΟΥΑΡ ΙΚΜΠΙΑΛ: Τα προβλήματα θα συνεχίσουν, νομίζω ήταν πολύ χρήσιμη αυτή η συζήτηση πάνω σ’ αυτά τα θέματα. Όταν θα καταγραφεί και θα βγει μία σωστή εικόνα γι’ αυτά που μιλήσαμε σήμερα και με τις προτάσεις, τότε θα παρουσιάσουμε και πάλι θα το δούμε μια ματιά.

Ήταν πολύ σημαντική η σημερινή παρουσία σας, ειδικά του Νάσου, ευχαριστούμε όλους και τελειώνουμε.

ΩΡΑ ΛΗΞΗΣ: 20:00΄